

Români în Andalucía

Publicație pentru românii din Andalucía și întreaga Spanie. Apare lunar. Anul IV, Nr. 33, Iunie 2024

Ionuț Țene, pag. 2

IA ROMÂNEASCĂ

un brand de țară multiseclar

De aceea, Ziua Universală a Iei a ajuns să fie sărbătorită, în fiecare an, pe 24 iunie. Sărbătoarea iei promovează cu entuziasm cămașa din pânză cu broderii impresionante, care ne amintește de lada cu zestre a bunicii, din copilăria noastră a celor mai vârstnici. Astfel, bluza tradițională românească este celebrată de români odată cu Sânzienele și cu Nașterea Sfântului Ioan Botezătorul. Este și o formă artistică de a celebra lumina celei mai lungi zile din an. Toată aventura promovării iei a pornit în 2013, atunci când a fost creat un grup pe o rețea de socializare, denumit „Ziua Universală a Bluzei Românești”.

Ziua aleasă a fost 24 iunie. Scopul grupului era de a încuraja toți românii, indiferent de colțul lumii în care se află, să poarte bluza tradițională în această zi. Comunitatea „La Blouse Roumaine” a propus, în 2013, ca ia să devină brand de țară. În același an, a organizat, pentru prima oară, Ziua Universală a Iei în aceeași zi în care este sărbătoarea de Sânziene. În scurt timp, evenimentul a devenit global, fiind sărbătorit în peste 50 de țări de pe șase continente. Totul pentru a promova bluza tradițională și obiceiurile românești.

Cămașa cu altiță, cunoscută drept „ia românească”,

Structura etimologică a lexicului limbii române

Prezentarea următoare a făcut obiectul unui workshop tematic organizat de prof. univ. dr. Felix Nicolau, în luna aprilie 2024, în cadrul Lectoratului de Limba română din cadrul Universității Complutense din Madrid, și a avut ca scop familiarizarea studenților cu varietatea etimologică a vocabularului limbii române, pentru a surprinde mai ușor elementele de convergență romanică și de specificitate românească în ansamblul romanității lingvistice. Publicarea prezentării în acest format nu are pretenția de a fi o cercetare etimologică personală, ci un material științific sintetic, dar selectiv, cu adresabilitate largă, care reunește perspective de abordare consacrate în domeniul istoriei limbii române și al etimologiei românești și romanice.

Gabriel Bărdășan, pag. 12-13

VOTUL ROMÂNILOR DIN STRĂINĂTATE LA ALEGERILE EUROPARLAMENTARE DIN 9 Iunie 2024

Titi SULTAN, pag. 19

Tanța Tănăsescu

pag. 2

Ziua Universală a IEI

„Ziua Universală a IEI” este o sărbătoare dedicată promovării și celebrării iei românești, o piesă vestimentară tradițională și emblematică a culturii românești, simbol al identității naționale și un liant între românii de pretutindeni.

Începând cu anul 2013, la data de 24 iunie, concomitent cu sărbătoarea de Sânziene sau Drăgaica, o sărbătoare populară românească ce celebrează solstițiul de vară și simbolizează bogăția și fertilitatea naturii, se sărbătorește și „Ziua Universală a Iei”. Această sărbătoare a fost inițiată de către comunitatea online „La Blouse Roumaine”, pentru a readuce în prim-plan frumusețea, unicitatea și valoarea culturală a iei, încurajând purtarea acesteia nu doar în cadrul unor evenimente

editorial

„Ziua Universală a IEI” este o sărbătoare dedicată promovării și celebrării iei românești, o piesă vestimentară tradițională și emblematică a culturii românești, simbol al identității naționale și un liant între românii de pretutindeni.

Începând cu anul 2013, la data de 24 iunie, concomitent cu sărbătoarea de Sânziene sau Drăgaica, o sărbătoare populară românească ce celebrează solstițiul de vară și simbolizează bogăția și fertilitatea naturii, se sărbătorește și „Ziua Universală a Iei”. Această sărbătoare a fost inițiată de către comunitatea online „La Blouse Roumaine”, pentru a readuce în prim-plan frumusețea, unicitatea și valoarea culturală a iei, încurajând purtarea acesteia nu doar în cadrul unor evenimente speciale, ci și în viața de zi cu zi.

Ia românească este cunoscută pentru broderiile sale elaborate, realizate manual, fiecare model având semnificații și simboluri specifice zonei geografice din care provine. Din multitudinea de forme de realizare și prezentare ale iei menționăm aici: cămașa maturității (negru și albastrul ultramarin erau considerate culorile bătrâneții și mesagerii durerii în fața morții); cămașa cu fodor (fodorul este element al cămășii femeiești din Transilvania, acea terminație a mânecii în formă de volan încrețit, cu sau fără dantelă pe margine); cămașa de borangic (borangicul este firul depănat de pe gogoșile viermilor de mătase, apărut în prima jumătate a secolului al XIX-lea la sate, cu precădere în Muntenia, Dobrogea, Oltenia și sudul Moldovei); cămașa cu tricolor (după înfăptuirea Unirii din 1918, tricolorul a ieșit din locurile ascunse ale cusăturilor cămășii, fiind inclus în compoziția cromatică); cămașa de Muscel (cu broderii elegante și de mare rafinament, cu calități emblematic-identitare și artistice, mai ales cele din Argeș, Muscel, Vlașca, Romanați); cămașa din S-E Transilvaniei (costumul din Mărginimea Sibiului, sobru, elegant și rafinat, a fost promovat de membrii asociațiilor ca

Ziua Universală a IEI

vestimentație specific românească, fiind purtat la majoritatea evenimentelor culturale care erau organizate).

Amintim cu încântare și cămașa cu altiță (altița este porțiunea ornamentală prin cusătură sau alesătură în partea de sus a mânecilor cămășii femeiești de sărbătoare); cămașa de sărbătoare (la acestea se întâlnesc adesea și materiale precum fir metalic de aur sau de argint, paiete metalice; cămășile de sărbătoare se păstrau în lăzi de zestre); cămașa de nuntă (era brodată cu materiale prețioase precum fir metalic de aur sau argint, paiete metalice, cu particularități care o diferențiau de restul cămășilor); cămașa tinereții (remarcăm prezența culorii roșu într-o infinitate de nuanțe – ca sângele, ca cireașa, ca para focului – acesta era simbolul fetelor și nevestelor tinere, ea era îmbrăcată la horă, nunți sau petreceri tradiționale).

În fiecare an, de „Ziua Universală a Iei”, sunt organizate diverse evenimente culturale, expoziții, târguri de meșteșuguri și ateliere de creație, atât în România, cât și în comunitățile de români din străinătate.

Acest veșmânt de sărbătoare și ceremonial, adaptat la condiții de mediu și climă, dar și la vârsta și statutul purtătorului, este un mijloc de afirmare a românului în comunitate și de recunoaștere

a identității sale culturale, cu capacitate de a comunica variate și bogate tipuri de mesaje despre purtătorul respectivelor haine, cusut de obicei de mâini de femeie. Ne amintim că pe metopele de la Adamclisi femeile aveau ii încrețite, cu mâneci scurte. Vechimea acestui articol emblematic evidențiază ca ia este mereu la modă.

Tanța Tănăsescu

Frați de grai, frați de trai

Români în Andalucia

Publicație pentru românii din Andalucia și întreaga Spanie. Apare lunar.

Editor: Asociación Socio-Cultural Romanati

Redacția: Centro Cultural La Tierra Tracia

Calle Geranio 28, El Ejido, Almeria, 04700, Spania

Email: asociacionromanati@gmail.com

www.romaniinandalucia.com

facebook.com/romaniinandalucia

Tel/WhatsApp: +34 641 847 842

Director: Mircea G. Florescu

Redactor Șef: Cristian Ghica

Redactori: Andra Fornea, Corneliu O. Rodeanu,

Titi Sultan, Laura Cătălina Dragomir, Sorin Bălăscău

Colaboratori: Camelia Potârniche, Șerban Cionoff, Ionuț

Țene, Valeru Ciurea, Nicolae Coande, Cristian Segăreanu,

Andreea Constantinescu, Tanța Tănăsescu, Gelu Sabău

Mașetare grafică: Dorina Florescu

DEPARTAMENTUL PENTRU
ROMÂNII DE PRETUTINDENI

Acest proiect este realizat cu sprijinul

Departamentului pentru Românii de Pretutindeni

Conținutul acestei publicații nu reprezintă poziția oficială a Departamentului pentru Românii de Pretutindeni.

Publicație apărută cu susținerea
Uniunii Ziaristilor Profesioniști din România

La este un simbol specific românesc care provine din trecutul milenar geto-dacic al poporului român. Cămășile femeilor dacice de pe Columna lui Traian din războiul de apărare împotriva imperiului roman de la începutul secolului II e.n. se poate observa similitudini cu ia populară și tradițională românească. De fapt, istoria iei a început din vremuri străvechi în perioada culturii Cucuteni, o civilizație străveche a Europei care s-a manifestat între anii 5.200-3.200 înaintea erei noastre, pe actualul teritoriu al Moldovei, nord-estul Munteniei, sud-estul Transilvaniei și al Basarabiei. Meșteșugul popular de creare a iei a rezistat de-a lungul timpului pentru ca s-a transmis din generație în generație, ca o moștenire sfântă.

Deci această cămașă confecționată din în, borangic sau cânepă și prelucrată tradițional are o istorie care vine din ancestral și imemorial. Femeile daco-romane cu mâinile lor au prelucrat materialul de origine materială și au ales modelele și culorile, care au făcut ia românească un simbol specific națiunii române încă de la nașterea acesteia în secolele VII și VIII. Din războaie de lemn simple s-au născut cu imaginația femeilor românce aceste cămăși de o frumusețe și originalitate unice pe pământ, precum și modele artistice încă din vremea culturii "kurgan". Există două tipuri de ie: cea purtată toată ziua, la lucru și cea de sărbători purtată la nunți, botezuri și ceremonii religioase. Ia este cea mai importantă piesă a costumului feminin tradițional românesc. Cuvântul ie are o istorie multiseclară și este derivat din latinescul tunicae lineae, care înseamnă tunică subțire purtată pe piele. Ea face parte din categoria cămășilor tradiționale românești și se distinge prin diversitatea ornamentelor și a decorațiunilor pânzei. Ia românească prim modelele și formele realizate este specifică fiecărei zone etnofolclorice din țara noastră. Frumusețea deosebită a iei a fost sursă de inspirație a multor pictori valoroși. Ia românească a avut și o carieră internațională artistică.

Henri Matisse (1869 - 1954) este pictorul francez care a făcut celebră ia românească. Pictura lui care o putem găsi astăzi în Muzeul Pompidou din Paris a devenit simbolul identității românești și în mod particular a feminității românelor. Matisse desăvârșește în aprilie 1940 „La Blouse Roumaine”, după o muncă asiduă de 6 luni și de un lung proces de simplificare. Fuziunea liniilor, culorile tari care se armonizau au creat un tablou care avea să aducă în atenția lumii superba ie românească, pe care o purtasera cu atâta mândrie reginele și

IA ROMÂNEASCĂ un brand de țară multiseclar

prințesele Casei Regale a României. Matisse a avut o colecție întreagă de bluze tradiționale pe care le primise cadou de la Theodor Pallady, unul dintre cei mai celebri pictori, cu care a fost prieten multi ani.

De aceea, Ziua Universală a Iei a ajuns să fie sărbătorită, în fiecare an, pe 24 iunie. Sărbătoarea iei promovează cu entuziasm cămașa din pânză cu broderii impresionante, care ne amintește de lada cu zestre a bunicii, din copilăria noastră a celor mai vârstnici. Astfel, bluza tradițională românească este celebrată de români odată cu Sânzienele și cu Nașterea Sfântului Ioan Botezătorul. Este și o formă artistică de a celebra lumina celei mai lungi zile din an. Toată aventura promovării iei a pornit în 2013, atunci când a fost creat un grup pe o rețea de socializare, denumit „Ziua Universală a Bluzelor Românești”. Ziua aleasă a fost 24 iunie. Scopul grupului era de a încuraja toți românii, indiferent de colțul lumii în care se află, să poarte bluza tradițională în această zi. Comunitatea „La Blouse Roumaine” a propus, în 2013, ca ia să devină brand de țară. În același an, a organizat, pentru prima oară, Ziua Universală a Iei în aceeași zi în care este sărbătoarea de Sânziene. În scurt timp, evenimentul a devenit global, fiind sărbătorit în peste 50 de țări de pe șase continente. Totul pentru a promova bluza tradițională și obiceiurile românești.

Cămașa cu altiță, cunoscută drept „ia românească”, a fost inclusă și în patrimoniul UNESCO chiar de Ziua Națională a României. Decizia de a include în patrimoniul UNESCO a cămășii cu altiță a fost luată de către comitetul UNESCO reunit la Rabat, în Maroc, pe 1 decembrie 2022. Azi pe plan internațional ia este un brand de țară pentru România. Actorii Jackie Chan și Ziyi Zhang, cunoscută din „Memoriile unei gheșe” au îmbrăcați în astfel de cămăși tradiționale. Imaginea publicată de Ambasada româniei la Beijing este însoțită de mesajul „Două simboluri ale cinematografului universale actuale, origine din China, îndrăgostite de IA ROMÂNEASCĂ”. În călătoriile mele prin Europa am observat că românii din Diaspora poartă frecvent și cu mândrie ia românească, ca un semn distinct al culturii și naționalității.

Pe mine nu m-a deranjat faptul că marile case de modă s-au inspirat în colecțiile lor din ia românească.

Louis Vuitton a fost pusă nu de mult la colț pentru că a copiat ia românească! Românii s-au aprins forte repede pe rețelele de socializare în comentarii când au văzut noua colecție a celebrei case de modă. Mai multe cămăși sunt copie identică a iei din Mărginimea Sibiului. Din păcate, Louis Vuitton nu a menționat originea simbolurilor și nu au creditat sursa de inspirație. În online a apărut și o campanie „Give Credit” pe care a pornit-o organizația „La blouse roumaine”. Campanie solicita să fie recunoscut portul tradițional românesc și îi cerea brandului Louis Vuitton să scoată piesele din colecție până vor primi acordul din partea comunităților. Peste noapte, au apărut sute de poze cu românce îmbrăcate în ie identică cu cea prezentată în colecția LV. O altă companie internațională Dior a avut în colecție o vestă identică cu cea românească din Bihor. Vesta era 30.000 de euro – dar la creatorii originali, din România, ajungeau zero euro. În afară de comunitatea online și ministrul Culturii, Raluca Turcan, a existat și un europarlamentar, originar chiar din Mărginimea Sibiului, Nicu Ștefănuță, care a luat poziție și s-a solicitat în mod oficial companiei Louis Vuitton să respecte în mod public patrimoniul cultural al României și a sesizat și Comisia Europeană pentru aplicarea regulamentului (EU) 2023/2411. Este vorba despre legislația europeană privind protecția indicațiilor geografice pentru produsele artisanale și industriale, care protejează produsele cu renume local, precum bijuteriile, textilele, dantela, pietrele naturale, tacâmurile, sticla și porțelanul la nivel internațional. Desigur marile companii și case de modă trebuie să dea sursa de inspirație și să plătească drepturi de autor. Până lucrurile se vor clarifica din punct de vedere patrimonial, toți românii să ne propunem ca de Ziua Internațională a Iei să ne îmbrăcăm în ie și să ne afirmăm cu mândrie identitatea noastră străveche, milenară, pentru că purtăm o cămașă cu origini din cultura milenară Cucuteni. Ia românească este simbolul originii și originalității românești pe acest pământ străvechi. Să purtăm ia cu bucurie și mândrie, că e făcută de mâinile mamelor și bunicii noastre din generație în generație, de mii de ani.

Azi, ia este un brand de țară – ROMÂNIA.

PLOIESTI

La singularidad de esta Ciudad, le ha llevado a ser la perla del Oro Negro, por su producción Petrol fera.

A. CALDERÓN de JES S: Cr tico y Analista Cultural

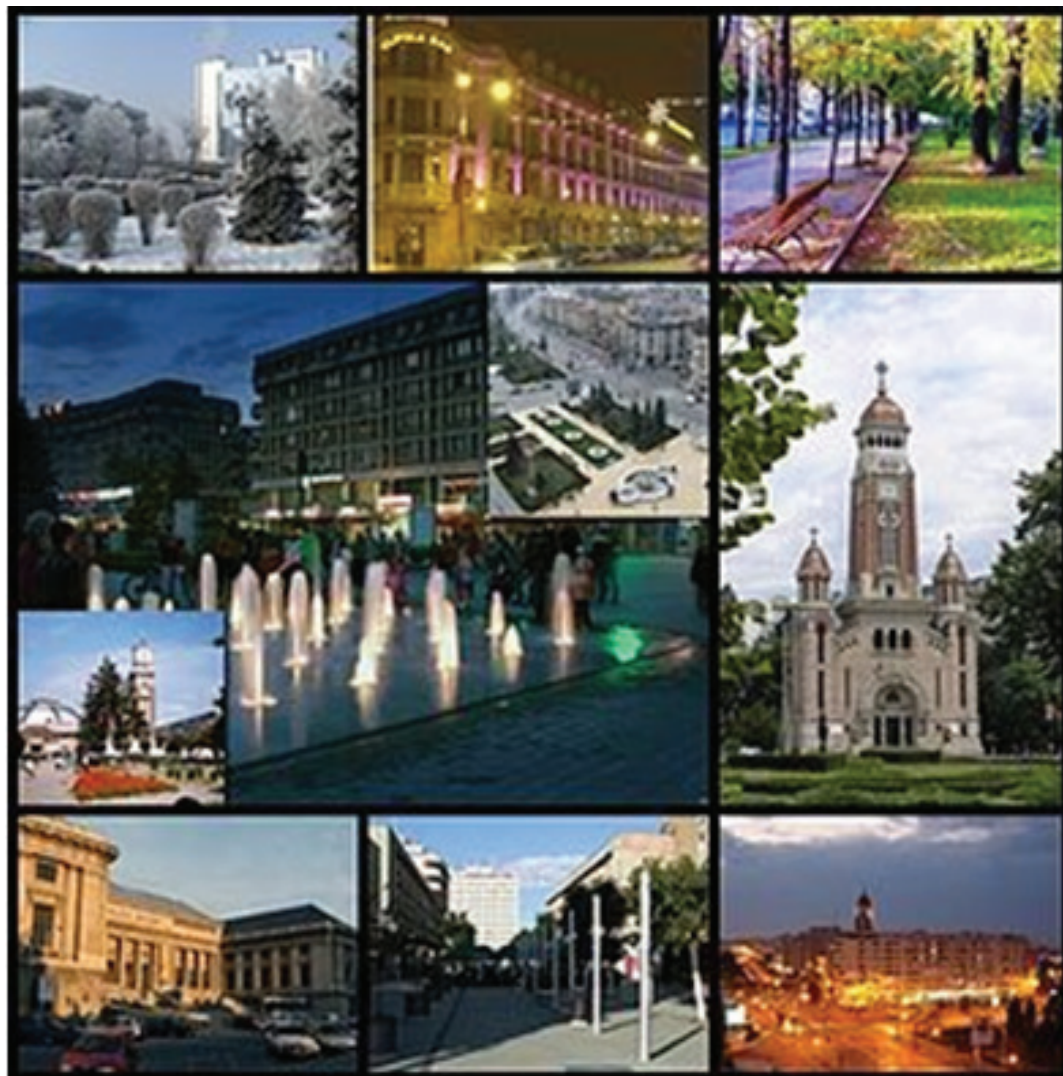
Existen confusiones en cuanto a la genealogía de ciudad y así, según testimonios escritos, el primer nombre correcto de Ploiesti data de 1503 y otros barajan la posibilidad de que su fundación arrancara en 1596 y, en concreto, durante el reinado de *Miguel el Valiente*.

Como fuere, Ploiesti, como otras ciudades entre las que se encontraban Campina, Sinaia y otras relacionadas con la provincia de Prahova, formaron las bases económicas que le permitieron entrar en relaciones comerciales con los distintos pueblos, tanto del norte como del sur, tal y como aparece en la cartas de 1567 firmadas por el príncipe *Pedro el Valiente*.

La economía del entorno se basaba en la artesanía y la manufacturación textil y, geográficamente, la ciudad se encuentra en la provincia de **Prahova**, **Región de Muntenia**, centro sureste de Rumania, entre la confluencia de dos grandes ríos, el primero de ellos es el Prahova, al suroeste y el Teleajen, más al este, aunque la ciudad está situada en el rio Danubio que es afluente de este último.

La formación de dos grandes valles le da a esta provincia, una capacidad de desarrollo importante, con realidades en la ganadería, en la agricultura y en la turística, siendo el Valle de Teleajen, en el que se concentran las mayores minas de sal de toda Europa o el Valle de Prahova que se extiende por toda la Cordillera de los Cárpatos, en la zona central septentrional, entre **Ploiesti y Brasov**, donde est n situados pueblos importantes como **Campina, Rasnov, Busteni** todos, los cuales, junto con **Sinaia**, hacen las maravillas con encantos paisajísticos naturales dignos de admiración, con la obligada retentiva y pedagógica advertencia del máximo respeto que se ha de tener con el medio ambiente en aras de su conservación y goce de las generaciones futuras.

Ploiesti, como ciudad, arquitectónicamente resulta ser muy interesante, teniendo en cuenta que está, a diferencia de sus análogas de su zona que no disponen de que tan bien sintonizan con los ambientes medievales, propios de los pueblos de la cercana Transilvania, pues si existieron fueron las guerras y los terremotos los que dieron cuenta de

ellos y los edificios que se salvaron son un conjunto de monumentos históricos que por su fisonomía arquitectónica, no tienen nada que envidiar a las de otras ciudades de su entorno.

Con un Museo de Historia en el que, en su interior, est n depositado gran parte de los manuscritos que hacen referencia a la historia de esta ciudad y en la entrada de la Catedral de San Juan Bautista, est n situadas dos esculturas que hacen honor a este mártir. Su fachada está revestida de un combinado de mampostería de piedra y ladrillo desde su base hasta el punto más alto de la misma donde reluce una c pula de unas características de estilo gótico.

El Palacio de Cultura es, junto al de la ciudad de IASI, de los más funcionales y bonitos de Rumanía, acompa andole el Palacio Municipal que, junto al edificio del Museo del Reloj, son dos joyas del renacimiento Gótico, de igual modo destacan las Iglesias que, junto a su Catedral, forman parte de un conjunto de obras religiosas muy interesante, así como el Edificio del Mercado Principal que, con su c pula central, logra un realce que lo hermosea.

Existen otros establecimientos públicos que merecen todos ellos un respeto, por el significado

que estos tienen para la historia de esta ciudad, sin poder obviar los valores existentes en forma de numerosas estatuas que complementan est ticamente los diversos espacios que est n destinados al recreo y al ocio.

Con todo, lo que más llama la atención son la amplitud de sus grandes avenidas por donde se ubican edificaciones de todos los estilos siendo imposible pasar inadvertidos para cualquier visitante, compagin ndose edificaciones de carácter modernista mayoritariamente destinadas a oficinas, en las que tienen situado su centro de operaciones las multinacionales del petróleo, destacando por sus estructuras acristaladas que muestran ciertas apariencias, descartando la altura, con los edificios de New York, contrastando mucho con algunos otros que también se construyeron en los años 70, llevados a cabo por el sistema Comunista, auténticas moles antiest ticas, con miles de edificios destinados a los asuntos administrativo, reconociendo que aportan cierta frialdad, contrarrestada con los espacios ajardinados y las fuentes de agua que para algunos pasan inadvertidas, teniendo en cuenta que en su mismo entorno existe otros edificios que

su condi ion social y cultura hacen prevalecer sus valores est ticos.

Esta Ciudad se ha convertido en un punto de referencia económico, por ser un buen atractivo comercial para algunos inversores, entre otros factores que reúne es su cercanía a la propia capital del estado, Bucarest, a tan solo 60 km., pero que en estos momentos está muy lejos de ser lo que fue en su día en cuanto a su potencial industrial que le llevó a ser todo un centro de influencia sobre todo por su desarrollo industrial que se generó entorno a petróleo y sus derivados, con su producción, almacenaje y distribución, que la convirtieron en uno de los puntos más influyentes de toda Europa, recibiendo el sobrenombre de la capital del oro negro.

Habiendo superado este trance, se dispone a recuperar lo máximo posible esos momentos de esplendor que tuvo esta ciudad en cuanto a la economía, para ello sus autoridades están programando proyectos muy atractivos para que los inversionistas de Europa y del mundo entero, se fijen en esta ciudad, siendo muchos los que están teniendo en cuenta todos los factores de ventajas que se les ofrecen, la prueba es que algunas multinacionales ya se alejaron en ella.

El petróleo está representado en los aspectos culturales más significativos como puede ser la Universidad que, en sus directrices y en la definición de su nombre, está presente "Petróleo & Gas, cuyo nombre se agrega en otros espacios como el Museo Nacional del Petróleo, haciéndolo único en Europa, alcanzando seguidamente a lo que se puede definir como cultura común, en la que existen espacios muy representativos como es el Museo de Historia del que hice menc n antes, estando depositados en él la información escrita que concierne no solo a esta ciudad sino a toda la provincia, con una característica arquitectónica basada en el gótico y barroco construido entre los años 1865 y 1870 por **Alexandru Orascu**.

Un aspecto que diferencia a esta Ciudad es el de disponer de un Museo, de los pocos existentes e importantes del mundo, dedicado al Reloj, obra del profesor **Nicolae Simache**, contando con un patrimonio muy rico en su género en el que figuran piezas únicas no solo por el valor material pues, en estas valoraciones, las más valiosas son simplemente las típicamente artísticas e históricas, sin dejar atrás las puramente sentimentales, que pertenecieron a relevantes personalidades de Rumania y del mundo, estando obligado a destacar de igual manera al Museo de Biología y el dedicado al m sico **Paul Constantinescu**, ocurriendo, empero, que la Filarmónica y una asociación cultural, llevan también su nombre.

Una vez adentrado en el arte de esta ciudad, mi primera impresión fue un poco chocante con la realidad que me encontr , a pesar de ir bien asesorado por mi amigo el escultor y **profesor Eugen Petrin**, conociendo  l, casi mejor que nadie, los entresijos artísticos de esta ciudad, pues no en balde vive desde hace tiempo en ella y, así, tras hacer un pequeño recorrido por los estudios de algunos pintores, llegamos a un espacio expositivo que según tengo entendido era la **Galería Oficial de los Artistas** de esta provincia, cuyo contenido ejercía cierto mimetismo con el resto de lo observado y, tras el sofocante calor de una tarde del mes de junio, decidimos acercarnos al **Museo de Artes**.

Se encontraba cerrado, por lo que decidimos hacer práctica y sustanciosa la espera, y qué cosa mejor que poder contemplar la parte exterior del edificio, con una información veraz de estos expertos respecto del edificio, considerado como un monumento histórico perteneciente al último cuarto del Siglo XIX, datando su inauguración del 1881, siendo al principio un palacio residencial privado del político y banquero **Ghita Ionescu** y, en la intervención de su construcción, intervino entre otros el arquitecto rumano **Negrescu Leonidas**, formado en la **Escuela de Bellas Artes**

de Paris, llevándose a cabo en el edificio diversas transformaciones a lo largo de su historia, la última y más importante restauración se produjo en el año 2005.

Su colección de pinturas empezó a llevarse a cabo all  por 1931, nutriéndose coadquisiciones y donaciones de una muy selecta y marcada categoría artística, acorde con las tendencias que en esos momentos se estaban dando tanto en Rumanía como en el resto de Europa, procediendo la mayoría de pintores anónimos del principio del Siglo XIX, y de la última generación del Siglo XX, de la cual cabe destacar las figuras señeras del arte como **Constantin Paniel Rosentha**, **José Agosto Schoeft**, **Nicolo Livaditfi**, **Mis Popp**, **Nicolae Rosenthal**.

Estando igualmente representados los llamados impulsores del arte moderno en Rumanía, de estilo más bien impresionista como **Nicolae Grigorescu**, **Stefan Luchian**, **Ion Andreescu**, **Theodor Pallady**, **Nicolae Tonitza**, **Ion Inescu**, **Cornelio Baba...** y tantos otros, representados a través de la pintura, el grabado, y la escultura, otros estilos y tipos de Arte también están representados en las colecciones de este Museo.

La cerámica, el vidrio, los tapices, no son una excepción y de igual modo tienen su espacio en el arte contemporáneo de esta nación, siendo los más conocidos **Geta Bratescu**, **Paul Codita**, **Jtin y Anna Moiescu**, **Ileana Dascalescu**, **Ana Lupa**, **Cela Neamtu**, **Ovidio Pastina** y otros que son congéneres de la representación del arte más actual.

En el año 2005 y, de acuerdo con sus consejeros y directivos de este centro, contando con el beneplácito de las autoridades municipales, dieron el nombre institucional a este museo de **Ion Ionescu-Quintus**, debiéndose tener en cuenta al respecto que este museo fue donado por la familia Quintus a esta ciudad.

El liceo de Artes de esta ciudad, **Carmen Silva**, no solo está para prestar servicios a todo aquél que pueda solicitarlo, sino que pretende ser un soporte para los que entienden que las artes pueden ser el comienzo de un futuro dentro de una profesión, con esos objetivos operan, llegando a hacer intervenciones no solo en el ámbitos local y provincial si no internacional, siendo la música y las artes plásticas el exponente fundamental de su

tierras se han dado, como fueron **Ion Luca Caragiale**, nacido en 1852, en **Haimanale**, con el nombre actual del propio escritor y pensador que, como tal, se erigió por méritos propios en una avanzadilla para sus tiempos, cumpliendo con las distintas facetas creativas del mundo de la literatura y de la prensa escrita, aparte de ser poeta, escritor y dramaturgo, fue un excelente cronista informativo que le llevó por las diversas revistas de aquellos tiempos, no solo como colaborador sino llevando la dirección de algunas de ellas, suponiendo estos medios para él, la forma más directa de adquirir un compromiso no solo de carácter informativo con relación a las cuestiones literarias sino que, en muchos de los casos, fue más allá, adquiriendo compromisos con los movimientos vivos de esos momentos.

Como dramaturgo lo fue todo, el creador donde se sustentaría el teatro genuinamente rumano. Su poesía, como su literatura, despertó todo tipo

de anhelos entre sus correligionarios entre los que se encontraba el propio **Mihai Eminescu**, con el que compartió momentos difíciles para ambos, aunque tenían muchas afinidades, con puntos diferenciados en cuanto al estilo e interpretación poética.

Geo Bogza, de igual manera a como hacía el anterior, **I.L. Caragiale**, fundamentaba sus actividades como escritor, poeta y periodista, pero al contrario de éste, proyectaba su realidad vocacional sobre todo como poeta, donde llegó a cosechar cierto reconocimientos a nivel nacional y, entre las obras más interesantes que se llegaron a publicar, está el Funeral, Loca aceite de rey, Muerte de James Onís, Ioana María, Canción de Rebelión...

Como periodista fue todo en su parcela informativa, creando reportajes sobre la literatura rumana y consagrándose en una clarísima visión en favor de la democracia interna de los medios en los que él actuaba, dándose el caso de que por la publicación de algunos de sus artículos, fue encarcelado.

Si alguien merece el reconocimiento de ser el poeta más conocido en estos últimos tiempos, sin duda alguna estaríamos hablando de **Nikita Stanescu**, nacido en la ciudad de **Ploiesti**, en 1933. La coincidencia es general en cuanto a considerarlo de que es uno de los más grandes escritores de poesía

en lengua rumana contemporánea, perteneciente a esa generación que ha dado un vuelco importante a la forma de ver y hacer cultura en esta nación. Ahora, su poesía están boca de todos, no solo para los rumanos, pues sus trabajos, al haber traspasados las fronteras, ya están publicados en distintos idiomas.

Conocemos muy bien la importancia que se le da a la literatura poética en Rumanía, nación en la que han existido dos grandes genios, que son **Mihail Eminescu y Nikita Stanescu**, el primero es representativo de esa poesía obligada a recoger los hechos y costumbres del más puro sentimiento de los pueblos y gentes de esta nación, y **Nikita Stanescu**, cuya referencia para los nuevos creadores de la literatura poética rumana representa todo, máxime si se tiene en cuenta que su poesía llega cargada de continuos manifiestos a favor de lo que consideran algunos críticos literarios poesía libre, repleta de una magnitud profunda que no suele prodigarse en los espacios de la poesía, siendo la viva voz del pensamiento y el sentir de una nación llamada Rumania.

Es obligado ampliar la relación de las personalidades expuestas en aras del arte y de la cultura en general, siquiera mencionando a **Costin Tuchila**, hombre comprometido como el que más y que centra sus actividades en el mundo del teatro, la literatura, la música y la radio y que, en todas y cada una de estas facetas, le está llevando a ser considerado como uno de los grandes profesionales analíticos de las **Artes Contemporáneas** de Rumanía y con el Artistas de la talla, como **Greta Brantescu, Emil Craioveanu, Valter Paraschiveanu, Alfred Dumitrescu, Dan Platon, Gabriela Cristu, Mihai Vladirmir Zamfirescu**, y otros tantos que en tenido la oportunidad de convivir con ellos

SIGILIUL LEGAȚIUNII REGALE A ROMÂNIEI LA MADRID IMPRIMAT PE UN DOCUMENT DIN 7 NOIEMBRIE 1941

La Arhivele Naționale Istorice Centrale din București, în fondul Ministerul Afacerilor Externe. Cancelaria Ordinului (dosar nr. 427), se află, printre altele, adresa nr. 1.742 emisă în Madrid, la 7 noiembrie 1941, către ministrul Afacerilor Externe al României, în care G. L. Gussi, secretarul de Legație, menționează: „**Am onoarea a vă trimite aci alăturat petițiunea Marchizului de Palmerola, Iosif M. Despujol y Ricart, prin care solicită brevetul decorațiilor: Steaua României și Coroana României, distincțiuni pe care le-a primit pe când era Consul General al României la Barcelona,**

rugându-vă să binevoiți a-i da rezoluția ce veți crede de cuviință”.

Documentul este validat cu un sigiliu rotund, cu diametrul de 36 mm, imprimat cu tuș negru, ce cuprinde în câmp stema mică a României de la 1921 pe care o reproducem în conformitate cu Legea pentru fixarea stemei Regatului României, întregit cu țările surori unite (publicată în „Monitorul Oficial” nr. 92 din 29 iulie 1921, p. 3569-3573): „**Stema Regatului României, întregit cu țările surori unite, se compune din trei scuturi puse unul peste altul: scutul mare, scutul mediu și scutul mic (peste totul). Scutul mare: pe albastru, o acvilă de aur cu ciocul și ghearele roșii, cu coroana regală de aur pe cap, ținând în cioc o cruce pedată (pattée) de aur, ascuțită la extremitatea inferioară, în gheara dreaptă o spadă, în gheara stângă un sceptru de aur cu vârful în formă de crin, – acvila României, armele Regalității române. Pe pieptul acvilei, scutul mediu, scartelat (ecartelé), cu insișiune între cartierele de jos (enté en pointe), cuprinzând armele țărilor surori unite: în cartierul 1, sus în dreapta, armele vechiului Principat al Țării-Românești: pe albastru, o acvilă de aur cu ciocul și ghearele roșii, ținând în cioc o cruce pedată de aur, însoțită de un soare de aur la dreapta, de o lună-nouă de aur la stânga; în cartierul al doilea, sus în stânga, armele vechiului Principat al Moldovei (cu Basarabia și Bucovina): pe roșu,**

un cap de bour negru cu gura închisă, însoțit de o stea de aur (cu cinci raze) între coarne, de o roză de aur (cu cinci foi) la dreapta, de o semilună de aur la stânga; în cartierul al treilea, jos la dreapta, armele Banatului cu vechiul Banat românesc al Severinului (fixate acum): pe roșu, peste valuri naturale, un pod de aur cu două deschideri boltite, construit din piatră cioplită (podul lui Traian), din care iese un leu de aur; în cartierul al patrulea, jos la stânga, armele vechiului Mare-Principat al Transilvaniei (cu părțile Crișanei și Maramureșului): albastru și aur, împărțit prin o fâșie îngustă roșie, din care iese o acvilă neagră cu ciocul de aur, însoțită de un soare de aur la dreapta, de o semilună de argint la stânga; jos, șapte turnuri roșii, câte patru și trei, cu câte două rânduri de creneluri (sus trei, jos patru) și câte două ferestre, cu porțile închise; în insișiune (enté), armele Dobrogei: pe albastru, doi delfini de aur afrontați, cu cozile ridicate în sus. Peste totul, scutul mic, scartelat de argint și negru, armele Casei domnitoare de Hohenzollern. Pe scutul mare, coroana de oțel a României”.

În frontispiciul documentului, în partea stângă, se află, de asemenea, imprimată pe hârtie, în excizie, stema mică a României de la 1921, având metalele și culorile redate prin coduri de hașuri.

Laurențiu-Ștefan Szemkovics

Se cunoaște faptul că suprema creație eminesciană, poemul „*Lucaefărul*”, a cărui strălucire va dăinui etern pe bolta literaturii române, s-a tipărit mai întâi în străinătate, la Viena, urmare a inițiativei tinerilor studenți români, reuniți în Societatea „*România Jună*”. De aceea, găsim de cuviință să evocăm câteva detalii mai puțin cunoscute privitoare la nașterea acestei opere nemuritoare.

Răsfoind presa vremii, găsim Apelul semnat de conducătorul Comitetului ce a editat la Viena Almanahul „*României June*”, medicul doctorand C. Popasu, care în acel an prezida această societate studențească românească.

Textul apelului a fost preluat și distribuit în țară, la începutul anului 1883, fiind tipărit în „*Telegraful Român*”, Nr.9, Sibiu, din 22.01.1883, p. 36, precum și în „*Românul*”, București, din 31.01.1883, p. 91. Redăm câteva fragmente din acest document, anunțând apariția primului Almanah al acestei societăți: „*Suntem prea fericiți a anunța că „România Jună” va edita un „Almanah” care va fi ilustrat cu Augustul Nume „Carmen Sylva” și cu numele celor mai distinși scriitori români, membrii ai societății*”.

Este redată și lista autorilor - în ordine alfabetică - (dintre care amintim pe Regina Elisabeta, V. Alecsandri, I. Creangă, T. Maiorescu, Iacob Negruzzi, I. Slavici, I. Sbierea, N. Teclu, I. Vulcan, A.D. Xenopol, printre care și M. Eminescu, cu poezia „*Lucaefărul*”). După cum se vede, sunt autori din toate provinciile istorice ale României, personalități ce vor intra în istoria culturii țării noastre.

Lansând către viitorii cititori acest apel, C. Popasu conta pe sprijinul acestora: „*Apelăm dar la fiecare român, căci de rezultatul întreprinderii e legată prosperarea României June, informându-i că „Almanahul va apare la începutul lui Martie st. n. având 15—17 coli de tipar, 8 ° mare. Prețul 2 fl. în Austria, iar pentru România 5 lei*”.

Se dorea a se deschide liste de abonamente, ce urmau a fi înapoiate pe adresa Eugeniu Zotta, „*România Jună*”, VIII Langegasse, Viena.

Așa cum precizau ziarele amintite, venitul

Detalii privind tipărirea la VIENA a capodoperei

„Lucaefărul”

Dan Toma Dulciu, Viena

obținut din vânzarea acestui prim Almanah era destinat susținerii Cabinetului de Lectură al Societății „*România Jună*” precum și pentru ajutorarea membrilor acestei societăți studențești, lipsiți de mijloace materiale. Totodată, ziarele menționau faptul că numele generoșilor sprijinitori ai acestui proiect vor fi amintite în paginile publicațiilor din țară.

Propunerea editării unui almanah fusese adoptată de către comitetul de conducere al societății în Adunarea Generală din 6 iulie 1882, îndeplinind astfel un vechi deziderat, înscris în programul societății, încă de la înființarea ei în 1871. Anterior, „*România Jună*” adresase, în februarie 1882, un apel către membrii onorari, fondatori și emerți ai societății să trimită fotografiile lor precum și materiale, în vederea întocmirii unui album. Aceeași invitație a fost trimisă și lui M. Eminescu, cu ocazia ședinței festive în cinstea scriitorilor de la „*Junimea*”, ținută în 17 iunie 1882, acesta având atât calitatea de membru fondator, cât și de membru emerit, ales încă din anul 1874.

De asemenea, vrem să precizăm câteva amănunte referitoare la biografia studentului doctorand Constantin Popasu, cel care îl va vizita pe Mihai Eminescu, în perioada internării sale la Sanatoriul Oberdöbling (noiembrie 1883-februarie 1884).

În anul 1882, acesta își pregătea teza de doctorat, îndeplinind și funcția de președinte al Societății Științifice Academice „*România Jună*”. Popasu reiterează ideea de a se tipări un almanah literar, cu contribuții literare și științifice venite din partea membrilor acestei societăți studențești.

Constantin Popasu era nepotul episcopului Ioan Popasu și văr primar cu T. Maiorescu. La aproape un

deceniu de la momentul acestui episod, adică prin 1894, medicul C. Popasu se va stabili la Caransebeș, activând ca profesor de igienă și medic la Institutul Teologic Pedagogic Diecezan, deschizând și un cabinet de consultații pentru locuitorii acestei așezări.

Poemul „Lucaefărul” - supus cenzurii ?

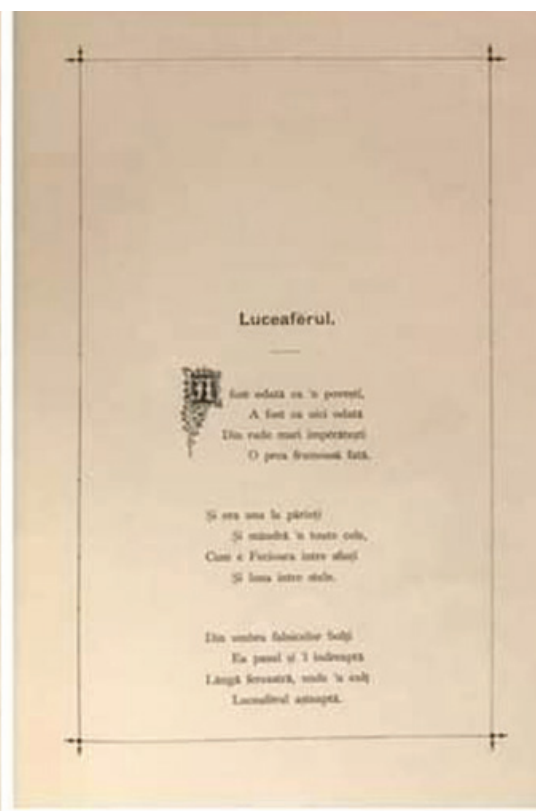
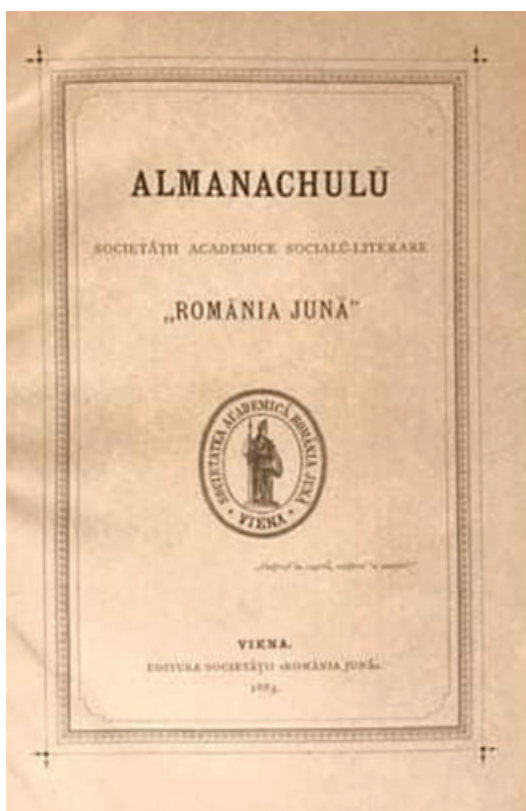
Se știe că manuscrisul poemului a fost trimis la Viena, unde a apărut în aprilie 1883. Din păcate, originalul acestui valoros document literar a dispărut din arhiva „*României June*”, fiind posibil ca el să se afle și în prezent pe teritoriul Austriei.

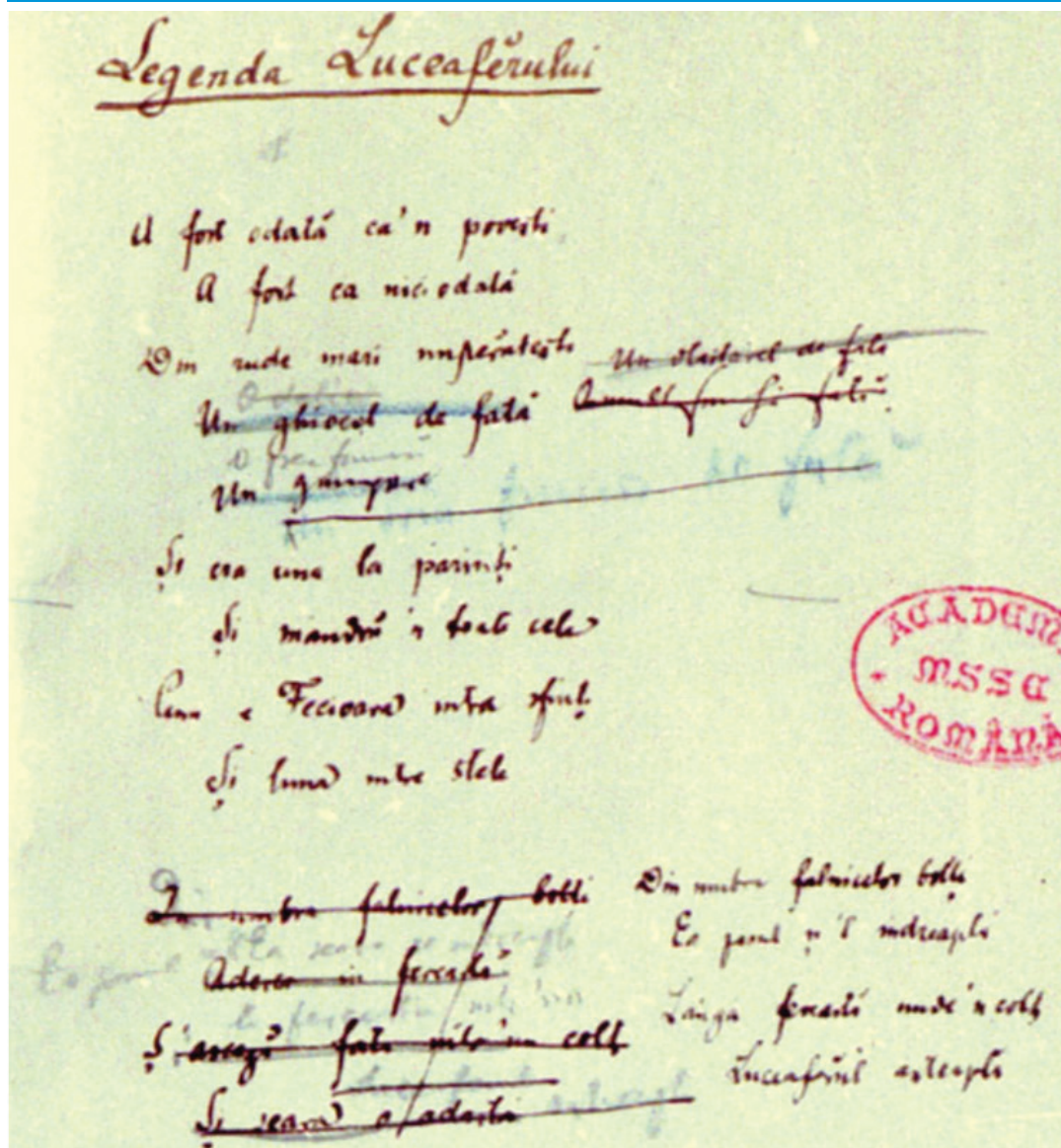
Printre manuscrisele lui M. Eminescu aflate la Biblioteca Academiei Române se păstrează variantele succesive ale nașterii acestei capodopere.

Cititorii știu desigur faptul că T. Maiorescu și-a permis să „*cenzureze*” „*Doina*” („*și cum vin pe drum de fier, toate păsările pier...*”), dar nu este singura imixtiune a criticului de la „*Junimea*” vis à vis de textele eminesciene.

În Ediția Princeps a poeziilor poetului, din decembrie 1883, T. Maiorescu „*ticluiește o variantă personală*”, eliminând patru strofe și înlocuind două versuri ale poetului cu două versuri proprii (cf. Perpessicius, Opere, vol. II. Note și variante de la Povestea Codrului la Lucaefărul, Fundația regală pentru literatură și artă, București, 1943, pp. 451-452). Astfel, poemul este redus la 94 de strofe, față de cele 98 câte au fost tipărite în Almanahul „*România Jună*” de la Viena și ulterior în „*Convorbiri Literare*” (nr. 5, august 1883).

La rândul ei, Mite Kremnitz, traducătoarea liricii românești într-o ediție apărută în ianuarie

1883 (Carmen Sylva – Mite Kremnitz, Rumänische Dichtungen, Bonn, Leipzig 1883), are la dispoziție o variantă de 93 de strofe a Luceafărului, cu 5 strofe mai puține decât varianta Almanahului studentesc de la Viena, dar incluzând 3 din cele 4 strofe eliminate de Maiorescu în decembrie 1883.

Cititorii trebuie să știe că există printre manuscrisele lui Eminescu de la Academie o versiune completă a „Luceafărului”, datată 10 aprilie 1882, însumând 105 strofe, față de versiunile de 94 (Ediția Maiorescu) sau 98 (Ediția Almanahul „România Jună”).

Așadar, iată de ce textul tipărit în Almanahul „României June” de la Viena este foarte valoros, fiindcă reprezintă dorința auctorială a Poetului, pe care T. Maiorescu ar fi trebuit să o respecte cu sfințenie, fiind singura despre care se poate presupune că a avut acceptul expres de publicare a Poetului. Aceasta reprezintă versiunea „standard” a poemului „Luceafărul”, agreată și de Perpessicius.

Dacă eliminarea unor versuri, echivalând cu cenzurarea poemului, este detestabilă, ne punem întrebarea următoare: dar adăugarea unor strofe suplimentare la această capodoperă este permisă ?

În manuscrisele păstrate la Academie se pot desluși numeroase strofe pe care Poetul le-a scris și rescris, cizelat, modificat, material din care Petru Creția identifică și extrage un număr de 13 noi strofe, oferind astfel contemporanilor noștri o nouă variantă, augmentată, a capodoperei eminesciene („Luceafărul. Versiunea maximală a vorbirii Demiurgului”, în Manuscriptum, nr. 1/1991 – 82, an XXI, pp. 32-34).

Ulterior, Ara Alexandru și Dana Șișmanian (Eminescu restituit: O «versiune integrală» a Luceafărului, Vatra, 10 aprilie 2018), adună absolut toate strofele ignorate, cenzurate, rătăcite, acceptate sau respinse de Poet, în diverse versiuni anterioare ale poemului, ajungând la un maxim fabulos de 150 de strofe în ceea ce autoarele mai sus amintite numesc „versiunea integrală” a poemului „Luceafărul”.

Oricâte dureri de cap produce versiunea standard a poemului „Luceafărul”, sau oricâte spaima ar crea elevilor de liceu, această variantă integrală a capodoperei eminesciene, în ipoteza că vreodată ar putea fi introdusă în manualele școlare, cu obligația de a fi pregătită cu ocazia Bacalaureatului, ea tot a fost recompensată cu titlul de cel mai lung poem de dragoste, intrând fără nici un fel de discuție contradictorie în „Cartea Recordurilor”.

Pentru bibliofili împătimiți, Almanahul „României June”, Viena, 1883, precum și ediția a doua a acestui almanah constituie o piesă de colecție prețioasă, în orice caz.

Artpres va fi site-ul tau preferat de noutati si articole cu o plaja larga de interes publicitar si documentar

www.artpres.ro

- MEDIA
- MUZICA
- MEDICINA
- TEHNOLOGIE
- COMUNICATE
- TEATRU SI FILM
- ANTREPRENORAT
- CAZURI UMANITARE
- NEWS
- SPORT
- LIFESTYLE
- EDUCATIE
- COREGRAFIE
- PSIHOLOGIE
- EVENIMENTE
- STIRI PRIN GAURA CHEII

Gheorghe Cârciu, secretar de stat al DRP: „Să nu uităm niciodată că împreună suntem România!” Ziua Românilor de Pretutindeni – Festivalul „Aici-Acolo”, 24-26 mai 2024

În perioada 24-26 mai 2024, a avut loc la București seria de evenimente dedicate Zilei Românilor de Pretutindeni, organizate de Departamentul pentru Români de Pretutindeni (DRP), în cadrul celei de-a VII-a ediții a Festivalului „Aici-Acolo”, sub Înaltul Patronaj al Președintelui României.

Peste 500 de români din afara granițelor țării, din 34 de țări, s-au întors pentru trei zile în România, la invitația DRP, într-o călătorie menită să pună în valoare tezaurul nostru cultural și să-i reconecteze la valorile care definesc identitatea noastră națională.

„Ne-am adunat din nou la București ca să sărbătorim ziua noastră, a tuturor românilor de pretutindeni. În ciuda distanțelor care ne despart, ne unesc dorul de casă, tradițiile și valorile românești. Aceste zile sunt menite să ne întărească legăturile și să ne amintească de puterea unității noastre. Să nu uităm niciodată că împreună suntem România!”, a declarat Gheorghe Cârciu, secretar de stat al DRP, în deschiderea de la Patriarhia Română.

Pe parcursul activităților incluse în program, românii prezenți din diaspora și din comunitățile istorice au avut oportunitatea de intra în dialog cu reprezentanți ai instituțiilor statului, de a-și împărtăși experiența de viață și de a-și expune îngrijorările și nevoile. Accesul la educație în limba română rămâne principala preocupare, reprezentanții mediului asociativ solicitând sprijinul instituțiilor statului în conservarea și promovarea identității lingvistice în rândul tinerelor generații.

„Această nouă ediție a Festivalului „Aici-Acolo”, inițiat acum 7 ani de Administrația Prezidențială, este un eveniment menit să creeze punți de legătură între artiștii, reprezentanții mediului asociativ, oamenii de afaceri, cercetătorii, medicii și profesorii din țară și cei din străinătate, de “aici” și de “acolo”, care, împreună, pot genera proiecte bune pentru România”, a punctat Sandra Pralong, Consilier de Stat, Departamentul pentru Relația cu Românii din Afara Granițelor din cadrul Administrației Prezidențiale, în deschiderea evenimentului.

În rezolvarea aspectelor legate de nevoile celor

specifice ale comunităților de români, Gheorghe Cârciu, demnitarul DRP a reamintit proiectul-cheie al Departamentului – înființarea centrelor comunitare, promulgat de președintele României. În acest context, a făcut apel la toate instituțiile implicate, din cadrul Guvernului României, de a acorda sprijin în acest an pentru înființarea primelor 10 centre comunitare în țările cu cele mai mari comunități de români.

„Departamentul poate contribui la dezvoltarea comunităților de români de peste granițe doar alături de un mediu asociativ activ și implicat, care să vină cu proiecte de impact. Programele noastre de finanțare acoperă tot ceea ce ține de românii din afara granițelor. În același timp, să nu uităm că părinții au un rol esențial în a învăța copiii să vorbească limba română”, a transmis în cadrul discuțiilor secretarul de stat al DRP, Gheorghe Cârciu.

Activitățile incluse în programul evenimentului Ziua Românilor de Pretutindeni – Festivalul „Aici-Acolo” au adus în fața participanților artiști români din țară și din străinătate, din diverse domenii de creație: artă, design, muzică, film etc.

La Ateneul Român, sute de români din toate

colțurile lumii s-au bucurat de o experiență muzicală care a îmbinat zona consacrată a muzicii clasice cu cea a creației contemporane românești.

În ultima seară, la Opera Română, în prezența reprezentanților Administrației Prezidențiale, a Prim-Ministrului Marcel Ciolacu, ai reprezentanților instituțiilor de stat, ai mediului asociativ, academic și de afaceri și ai presei, a fost serbată Ziua Românilor de Pretutindeni, celebrată din 2015 în ultima duminică a lunii mai.

Cu această ocazie, Sandra Pralong, Consilier de Stat, Departamentul pentru Relația cu Românii din Afara Granițelor din cadrul Administrației Prezidențiale, a transmis mesajul Președintelui României, Klaus Iohannis, prin care a subliniat: **„Împreună am schimbat felul în care instituțiile statului îi privesc pe cei aflați departe de țară. Acum, autoritățile înțeleg mai bine cum poate fi transformată plecarea la muncă sau la studii în străinătate dintr-o pierdere pentru România, într-o oportunitate care nu trebuie irosită. Experiența cu care concetățenii noștri se reîntorc în țară și implicarea românilor în comunitățile în care trăiesc sunt astăzi puse în valoare prin politici publice dedicate cum ar fi: măsuri menite să îi ajute pe copiii**

rămași în țară, să apere drepturile lucrătorilor sezonieri în țările gazdă, să echivaleze cu celeritate diplomele pentru studenți sau să îi reîncadreze pe piața muncii pe cei care doresc să revină în țară.”

Mesajul integral al Președintelui României este disponibil aici: <https://www.presidency.ro/ro/media/diaspora/mesajul-presedintelui-romaniei-klaus-iohannis-transmis-cu-prilejul-zilei-romanilor-de-pretutindeni1716704388>

Premierul României, Marcel Ciolacu, a adresat un mesaj de susținere românilor din afara granițelor țării: „Nu am nicio rețineră să spun că acesta este principalul eșec al clasei politice românești de după

Revoluție. Iar, ca exponent vremelnic al acestei clase politice, dar – în primul rând – ca om, vă rog să îmi permiteți să vă cer scuze pentru că n-am putut mai mult și mai bine. Vă cer iertare pentru că n-am fost în stare să vă ținem acasă! Doamnelor și domnilor, am înțeles perfect mesajul dumneavoastră. Sunt conștient că mulți dintre dumneavoastră sunteți decși să rămâneți definitiv peste hotare. Și, de aceea, în toate întâlnirile pe care le-am avut cu liderii europeni, de aproape un an de când sunt prim-ministru, am încercat să obțin ceva pentru românii din afara granițelor.”

Mesajul integral al Prim-Ministrului

este disponibil aici: <https://gov.ro/ro/stiri/participarea-premierului-marcel-ciolacu-la-ceremonia-dedicata-zilei-romanilor-de-pretutindeni#null>

În încheierea evenimentelor, secretarul de stat Gheorghe Cârciu a afirmat: „**În aceste zile am fost uniți de tradiții și muzică românească. Legătura dintre noi nu este ruptă și nici nu poate fi. Îi mulțumesc Prim-Ministrului Marcel Ciolacu că a fost alături de noi, pentru că este fără doar și poate premierul tuturor românilor de pretutindeni. Iar sprijinul pe care-l avem din partea Guvernului este extrem de important ca noi să reușim să păstrăm identitatea națională în afara granițelor. Vom avea în continuare nevoie de susținere și știu că ne putem baza pe angajamentul pe care-l are pentru toți românii, indiferent unde trăiesc ei.**

Voi face tot ceea ce ține de mine să continui această muncă pe care mi-am asumat-o cu doi ani în urmă și am încrederea că alături de colegii din Guvern se vor înfăptui lucruri și mai folositoare pentru diaspora românească.

La mulți ani, dragi români de pretutindeni! Voi sunteți ai noștri, cum patria mamă este a voastră!”

„Ziua Românilor de Pretutindeni” este sărbătorită, începând cu anul 2015, în ultima duminică a lunii mai, potrivit Legii 101/2015 privind sprijinul acordat românilor de pretutindeni, ca o formă de recunoaștere a importanței pe care statul român o acordă comunităților de români care trăiesc în afara granițelor țării.

Departamentul pentru Românii de Pretutindeni

DEPARTAMENTUL PENTRU
ROMÂNII DE PRETUTINDENI
Acest proiect este realizat cu sprijinul
Departamentului pentru Români de Pretutindeni

CULTURO

FESTIVAL DE LIBROS Y ARTES
DE LOS RUMANOS DE TODAS PARTES

2 EDICIÓN

4-6 OCTUBRE 2024
MADRID, ESPAÑA

Parteneri:

Prezentarea următoare a făcut obiectul unui workshop tematic organizat de prof. univ. dr. Felix Nicolau, în luna aprilie 2024, în cadrul Lectoratului de Limba română din cadrul Universității Complutense din Madrid, și a avut ca scop familiarizarea studenților cu varietatea etimologică a vocabularului limbii române, pentru a surprinde mai ușor elementele de convergență romanică și de specificitate românească în ansamblul romanității lingvistice. Publicarea prezentării în acest format nu are pretenția de a fi o cercetare etimologică personală, ci un material științific sintetic, dar selectiv, cu adresabilitate largă, care reunește perspective de abordare consacrate în domeniul istoriei limbii române și al etimologiei românești și romanice.

1. Limba română în context romanic

Româna are la bază varianta populară / vulgară a limbii latine, formarea limbii române fiind rezultatul romanizării, proces similar celui din care s-au născut și celelalte limbi romanice. Diversificarea romanică a fost determinată, în timp, de evoluția normală a acestei variante a limbii latine, dar și de influența exercitată de limbile cu care a venit în contact. Relevantă pentru această realitate istorico-lingvistică este definiția genealogică a limbii române, propusă de lingvistul Alexandru Rosetti în lucrarea Istoria limbii române: „Limba română este limba latină vorbită în mod neîntrerupt în partea orientală a Imperiului Roman, cuprinzând provinciile dunărene romanizate (Dacia, Pannonia de Sud, Dardania, Moesia Suprioară și Inferioară), din momentul pătrunderii limbii latine în aceste provincii și până în zilele noastre.” (Al. Rosetti, Istoria limbii române, București, EȘE, 1978, p. 77). Definiția lingvistului Al. Rosetti relevă faptul ca limba română este o limbă romanică, ce continuă structura limbii latine, dar, evident, cu numeroase schimbări determinate de evoluția firească la care este supusă orice limbă în dezvoltarea ei. Un proces de glotogeneză similar, dar adaptat unor contexte geolingvistice diferite, a avut fiecare idiom romanic format în vastul spațiu stăpânit, în trecut, de Imperiul Roman.

2. Româna - între similitudini și diferențieri lingvistice în context romanic

În general, după secolul al VI-lea, în urma destrămării unității politice a Imperiului Roman și în perioada în care invaziile barbarilor împiedică orice comunicare între grupurile de latinofoni, începe o evoluție separată, izolată a latinei vulgare din diversele regiuni ale Romaniei, fapt ce

Structura etimologică a lexicului limbii române

Gabriel Bărdășan, Universitatea de Vest din Timișoara

va duce la nașterea limbilor romanice.

Individualizarea idiomurilor romanice implică moștenirea unui fond lingvistic latin vulgar, în parte comun, în parte diferit, și o modelare specifică a acestui fond lingvistic în funcție de contextul în care a evoluat fiecare idiom romanic nou-format. Similitudinile din limbile neolatine sunt motivate de înrudirea romanică și sunt prezente în toate compartimentele limbii (vezi asemănările și concordanțele fonologice, lexicale, semantice, morfosintactice).

Luând spre exemplificare exclusiv compartimentul lexical, se constată faptul că fondul lexical latin al limbii române este asemănător, din punct de vedere cantitativ, cu cel atestat în celelalte limbi romanice, înregistrând aproximativ 2000 de elemente de bază. În aparență, este un număr mic, dar aceste cuvinte reprezintă partea esențială, nucleul vocabularului românesc, adică fondul de bază al lexicului, fără de care o comunicare elementară nu ar fi posibilă. Termenii latini s-au menținut în vocabularul activ al limbii române, deoarece s-au transmis cuvinte din sfere semantice fundamentale, termeni frecvent utilizați, cu capacitate derivativă, caracterizați prin polisemantism mulți dintre ei. Din acest număr de cuvinte moștenite în română, aproximativ 500 sunt prezente în toate limbile romanice, reprezentând fondul lexical panromanic. La o simplă analiză a unor cuvinte din lexicul principalelor limbi romanice observăm aceste similitudini, justificate de descendența latină comună:

Rom.	It.	Fr.	Sp.	Lat.
meu	meo	mon	mió	meus
tu	tu	tu	tu	tu
când	cuando	quand	quando	quando
un	un	un	uno	unus
doi	dos	deux	due	duo
bine	be	bien	bene	bene

Multe cuvinte din fondul panromanic au rezistat până astăzi datorită importanței și frecvenței de utilizare, menținând astfel caracterul unitar al limbilor romanice. Desigur, pe lângă acest fond latin comun, fiecare limbă romanică prezintă o serie de particularități proprii în privința folosirii și dezvoltării tezaurului lexical de origine latină.

Diferențieri lingvistice specifice limbii române se manifestă atât la nivelul fondului latin moștenit (datorită condițiilor social-istorice specifice în care s-a dezvoltat romanitatea carpato-dunăreană: menținerea unor termeni latinești absenți din celelalte limbi romanice; evoluții semantice specifice; dispariția unor cuvinte latinești menținute în celelalte limbi romanice și înlocuirea lor cu alte sinonime latinești, cu elemente de substrat sau cu împrumuturi ulterioare), cât și în ansamblul structurii etimologice a limbii române ale cărei straturi lingvistice diferite sunt motivate de influența limbii autohtone asupra variantei populare a limbii latine de la baza limbii române și de contactele lingvistice variate ale (proto)românei în arealul ei de formare și evoluție. Dintre efectele acestor aspecte de diferențiere lingvistică amintim: stratificarea lingvistică variată și specifică a românei; individualizarea limbii române în cadrul romanității; evoluția divergentă a românei față de celelalte idiomuri neolatine occidentale, prin izolare.

3. Stratificarea etimologică a lexicului românesc

Văzut dintr-o perspectivă globală, careia îi adăugăm și o viziune metaforică, vocabularul românesc poate fi

reprezentat vizual, din punctul de vedere al stratificării etimologice, asemenea unui tort apetisant pluristratificat și surprinzător ornat, cu consistență specifică și cu o coloratură aparte. Întregul lexical, într-o abordare istorică, se descompune în mai multe straturi etimologice justificate prin acțiunea convergentă a mai multor factori: genealogic, istoric, geografic, social, politic, cultural etc. Sintetic, structura etimologică a lexicului românesc cuprinde: substratul (fondul lingvistic preroman, traco-dac), stratul (fondul lingvistic moștenit din latina populară), superstratul (fondul lingvistic slav vechi) și adstratul (influențele lingvistice exercitate asupra românei de limbi precum: maghiara, turca, greaca, germana, bulgara, sârba, ucraineana, franceza, italiana, engleza etc.).

Pentru a avea o reprezentare globală a straturilor etimologice din vocabularul limbii române, fără nicio pretenție de a fi exhaustivi și cu titlu de exemplificare, propunem în continuare o trecere în revistă a straturilor lexicale primare ale românei, prin enumerarea unor cuvinte reprezentative pentru fiecare strat.

a) **Substratul:** asemenea celorlalte idiomuri romanice, româna prezintă trăsături și elemente preromane (în toate compartimentele limbii), acestea formând substratul limbii române. Fondul lingvistic autohton din structura limbii române este rezultatul influenței suferite de limba latină din provinciile romane dunărene din partea limbii traco-dace, limba autohtonilor cucerțiți de romani. În lexic, se consideră a fi elementele sigure de substrat acele cuvinte care au corespondente identice sau asemănătoare în limba albaneză (traco-daca și albaneza având o sursă comună carpato-balcanică preromană): balaur, baltă, brad, brânză, bucur adj. „frumos”, buză, căciulă, ceafă, copac, copil, fluier, mal, mazăre, moș, rață, sămbure, strugure, șopârlă, țap, vatră etc. La această categorie se adaugă un număr mai redus de cuvinte autohtone probabile: băiat, codru, creț, daltă, dărâma, fluture, mătură, mire, negură, pâstaie, scorbură, sterp, traistă etc.

b) **Stratul:** pentru limba română atribuim statut de strat fondului lingvistic moștenit din latina populară. La nivelul lexicului elementele aparținând stratului de origine latină se încadrează în clase semantice reprezentative pentru o comunicare cotidiană (în centrul căreia este omul, natura și credința) și se referă la: familie și rudenie (om, bărbat, bătrân, cumnat, cuscră, fată, fecior, femeie, fiu, frate, înșura, ginere, june, mamă, mărita, muiere, nepot, noră, nuntă, părinte, soacră, soră, unchi, văr etc.), părțile corpului omenesc (barbă, buric, braț, cap, carne, călcâi, coapsă, cot, deget, dinte, față, ficat, fier, frunte, genunchi, gură, inimă, limbă, măruntaie, măsea, mână, mușchi, nară, nas, ochi, picior, piele, plămân, pumn, sânge, tâmplă, țeastă, umăr, unghie, ureche, vână etc.), acțiuni și însușiri ale organelor corpului (asculta, auzi, bea, blând, bun, dezmierdă, dor, dulce, fericire, frumos, gras, ierta, înghiți, legăna, mesteca, mira, orb, pieptene, plânge, râde, săruta, simți, suferi, surd, urî, vedea, vrea, zice etc.), acțiuni, procese, stări privitoare la om (ajunge, alerga, apuca, aștepta, atinge, călca, chema, crede, culca, cunoaște, dormi, fugi, intra, închina, îneca, întreba, înțelege, învăța, merge, minți, prinde, pune, purta, putea, răposa, răspunde, ruga, scula, sparge, spune, sta, trece, ține, ucide, umbla, ustura, veghea, zăcea etc.), locuință și obiecte casnice (casă, cheie, cuptor, curte, fântână,

lingură, masă, oală, perete, poartă, scaun, ușă etc.); hrană (aluat, carne, caș, cârnaț, cină, făină, lapte, legumă, merinde, miere, osânză, ospăț, ou, pâine, plăcintă, prânz, sare, unt, vin, zeamă etc.); cosmos, relief, minerale (aer, apă, aramă, argint, aur, câmp, ceață, cer, fier, frig, fum, gheață, lac, lume, lună, munte, nea, ninge, nor, pământ, piatră, ploaie, ploua, rază, râu, râpă, sare, secetă, soare, stea, șes, țară, țărăna, vale, vânt etc.); timp (an, azi, curând, dimineață, duminică, iarnă, ieri, joi, luni, mai, marți, mieznoapte, miezăzi, miercuri, mâine, primăvară, săptămână, seară, târziu, toamnă, vară, vineri, zi etc.); floră (ai, alună, arin, ceapă, cireș, cânepă, cucută, curechi, fag, floare, fân, frasin, frunză, ghindă, grâu, iarbă, legumă, măr, mei, nuia, nuc, orz, pădure, păr, pin, piersic, plop, prun, ridiche, salcie, secară, soc, tei, trifoi, ulm, urzică, varza etc.) și faună (albină, arici, armăsar, berbec, bou, cal, capră, câine, cățea, corb, găină, iapă, iepure, lăcustă, lup, miel, mierlă, muscă, oaie, pasăre, păduche, păun, pește, porc, porumb, purice, rândunea, scroafă, șarpe, șoarece, taur, vacă, vierme, viespe, vițel, vulpe, vultur etc.); viața creștină (creștin, păgân, crede, credință, scriptură, biserică, altar, preot, Dumnezeu, înger, drac, Paște, boteza, cumineca, păcat, închina etc.).

c) **Superstratul limbii române** este reprezentat de fondul lingvistic slav vechi. Elementele aparținând acestui strat lingvistic nu participă la procesul de glotogeneză, întrucât legile fonetice care au dus la individualizarea limbii române de latina târzie și de celelalte limbi romanice nu au acționat și asupra cuvintelor împrumutate din slava veche. Cuvintele încadrate în acest strat etimologic sunt caracterizate prin vechime mare, prin numărul lor însemnat și prin importanța dată de frecvența și gradul de răspândire în vocabularul limbii române. Sferile semantice în care se încadrează aceste împrumuturi sunt: familie, termeni de înrudire (babă, maică, nene, nevastă, rudă etc.); părți ale corpului (gât, gleznă, obraz, trup etc.); particularități fizice și morale (drag, gol, lacom, prost, sărac, scump, slab, vesel etc.); îmbrăcăminte (cojoc, haină, rufă etc.); hrană (colac, icre, smântână etc.); obiecte casnice (ciocan, clește, clopot, coasă, greblă, lopată, sită, sticlă, topor etc.); agricultură (brazdă, căpiță, ogor, plug etc.); armată (pușcă, sabie, steag etc.); natură (deal, izvor, livadă, omăt, peșteră, praf, prăpastie, vârf, zăpadă etc.); faună (cocoș, crap, găscă, lebedă, rac, răs, veveriță, vidră, vrabie etc.); floră (bob, hrean, mac, morcov, ovăz, sfeclă etc.); timp (ceas, vreme, veac, vârstă etc.); acțiuni (citi, dovedi, grai, greși, iubi, lovi, munci, obosi, odihni, plăti, pofti, primi, privi, risipi, sfârși, topi, trăi, zidi etc.).

d) **Adstratul** este format din ansamblul influențelor lingvistice suferite de o limbă după constituirea ei ca idiom nou, distinct. Pentru limba română atribuim statut de adstrat influențelor lingvistice exercitate asupra sa de limbi precum: maghiara, germana, greaca, turca, bulgara, sârba, rusa, ucraineana, franceza, italiana, engleza etc. Dintre compartimentele lingvistice, lexicul este cel în care regăsim urmele contactelor regulate și constante ale românei cu limbile vecine sau ale unor contacte indirecte, de natură culturală între română și o limbă de prestigiu din punct de vedere cultural. Varietatea influențelor lingvistice exercitate supra lexiului românesc oferă specificitate acestui idiom în familia limbilor romanice. Spre exemplificare, notăm câteva împrumuturi intrate în vocabularul românesc din straturile mai vechi de influențe lingvistice, lăsând deoparte influențele mai apropiate de prezentul limbii (de ex. influența franceză sau influența engleză):

a) **împrumuturi din maghiară:** hotar, oraș, a cheltui, marfă, meșter, vamă, a bănuși, chin etc. (cuvinte cu

circulație generală); chefe „perie“, copârșău „sicriu“, dărab „bucată“, laboș „cratiță“, lepedeu „cearșaf“, sabău „croitor“, șogor „cumnat“, temeteu „cimitir“, tulai „vai!“ etc. (cuvinte regionale, prezente, în special, în Transilvania și în zonele învecinate);

b) **împrumuturi din germană:** bormașină, cartof, chelner, chiflă, crenvurst, griș, halbă, ladă, maistru, ochelari, parizer, stofă, șnițel, șnur, șort, șuncă, șurub, șvaițer etc. (cuvinte cu circulație generală); șnaider „croitor“, farbă „vopsea“, țucăr „zahăr“, șpais „cămară“, paradaisă „roșie“, fruştuc „mic dejun“ etc. (cuvinte regionale);

c) **împrumuturi din greacă** (intrate în română în epoci diferite, prin filieră sau direct): 1) cuvinte vechi grecești – pătrunse prin latină între sec. I și VI (biserică, boteza, creștin, drac, înger etc.); 2) împrumuturi din mediogreacă, din epoca bizantină, între sec. VII și XV (cort, folos,omidă, proaspăt etc.); 3) împrumuturi neogrecești, din epoca antifanariotă în Principate (sec. XVI-XVII) și din epoca fanariotă, între anii 1711 și 1821 (conopidă, franzelă, economisi, plictisi, prosop, saltea etc.).

d) **împrumuturi din turcă:** un prim strat cuprinde cuvintele preluate de la pecenegi și cumani, populații de origine turco-tătară (baltag, cazan, cioban, dușman, teanc, tolăni etc.; Caracal, Teleorman, Vaslui etc.); al doilea strat cuprinde împrumuturi din turca osmanlie (basma, belea, bucluc, cafea, cașcaval, cântar, cearșaf, chibrit, ciorap, ciorbă, cusur, doveac, dușumea, ghiozdan, halal, iaurt, ibric, maidan, odaie, pilaf, rachiu, raft, tabiet, tarabă, tavan, tejghea, telemea, tutun etc.);

e) **împrumuturi din limbile slave vecine:** 1) împrumuturi din bulgară (bogdaproste „mulțumesc, să fie primit!“, creangă, lapoviță, nisip, a prăși, a sorcovi etc.); 2) împrumuturi din sârbă (citav „sănătos la minte“, cotăriță „coș“, gost „oaspete“, uică „unchi“ etc.); 3) împrumuturi din ucraineană (cobză, cușmă, harbuz, hrib „ciupercă“, hulub, scripcă etc.).

Concluzionând, trebuie evidențiate următoarele aspecte referitoare la straturile etimologice din lexicul limbii române: a) româna se caracterizează prin elemente lingvistice care evidențiază unitatea și diferențierea sa în plan romanic; b) prin fondurile lingvistice specifice pe care le are româna este „altfel“ romanică și își probează specificitatea (vezi și opinia lui lingvistului Paul Kiparsky: Le roumain - „l'enfant terrible de la Romanité“); c) limba română a evoluat izolat de limbile romanice din spațiul romanic occidental, fiind singurul idiom neolatin oriental actual.

CONCURSUL

Se pot înscrie creatori români de pretutindeni, fără nicio condiționare dar și creatori străini care pot înscrie texte scrise sau traduse în limba română.

Un concurent se poate înscrie la o singură secțiune. Secțiunile de concurs sunt:

1. Literatură - se vor înscrie texte cu limita maximă de 10 000 de semne tipografice cu spații, în limba română;
2. Arte plastice - se vor înscrie fotografiile a 3 opere realizate;
3. Arta actorului - se va înscrie un fișier video de maxim 25 megabiți;
4. Muzică - se va înscrie un fișier video de maxim 25 megabiți;
5. Dans - se va înscrie un fișier video de maxim 25 megabiți.

INTERNAȚIONAL

Madrid/Spania
Ediția I, 2024

Înscrierile se fac pe e-mail culturo.ro@gmail.com până în data de 21 iunie 2024 și vor fi însoțite obligatoriu de un CV și datele complete de contact. Juriul va anunța lista finaliștilor pe site-ul www.culturo.ro și pe site-urile partenerilor în data de 21 iulie 2024. Premiile vor fi acordate în cadrul „Festivalului de Carte și Arte al Românilor de Pretutindeni - CultuRo”, Ediția a II-a, care se va desfășura în Spania, la Madrid, între 4 – 6 octombrie 2024.

DE CREAȚIE

Premiul constă în participarea premianților în programul oficial al Festivalului, pe cheltuiala organizatorilor, decernarea premiului fiind condiționată de prezența premiantului la Festival. Juriul își rezervă dreptul de a acorda sau nu unul sau mai multe premii la oricare dintre secțiuni, în funcție de valoarea lucrărilor înscrise în concurs. Organizatorii au dreptul de a folosi gratuit lucrările trimise pentru concurs în scopuri de promovare.

Juriul este compus din:

Mariana FERIDE - Președinte;
Adrian SUCIU - Vicepreședinte;
Valeru CIUREA - Secretar;
Cristin ART - Membru;
Maria Isabel de la CRUZ ABALO - Membru;
Balázs F. ATTILA - Membru;
Antonio CALDERON DE JESUS - Membru;
Menachem FALEK - Membru;
Nicolae SILADE - Membru.

CULTURO

www.culturo.ro

Parteneri:
CULTURO
FESTIVAL DE CARTE & ARTE
AL ROMÂNILOR DE PRETUTINDENI

 **CENTRO CULTURAL
LA TIERRA TRACIA**
Calle Geranio / 28, El Ejido, Almería

Proși de glori, frați de țară
Români în Andalucia
Publicație pentru români din Andalucia și întreaga Spania. Apare lunar.

 UTP
Filiala Presă Culturală

 Am
amradio.ro

atelier
în paragină

 observatorul

ART PRES

 C&R
GENACLUL DE LA ROMA

 D

 **LIGA
SCRITORILOR
ROMÂNI**

Muzeul Municipiului București găzduiește la Palatul Suțu o expoziție cu un titlu inspirat: „*Vechi cărți românești cu steme domnești și stihuri poeticești*”. Este o trecere în revistă nu doar a istoriei cărții, a artei tipografice sau a evoluției literaturii encomiastice (imnuri de laudă pentru mărimile zilei) ci mai ales o lecție elocventă, demonstrând pe viu faptul că științele auxiliare ale istoriei pot contribui la o mai bună cunoaștere a trecutului nostru.

Exponatele prezentate cu acest prilej sunt semnificative din perspectiva bibliologiei, prezentând unicate ce demonstrează înalta tehnică și măiestrie a tipografilor noștri (tip de hârtie, tehnică de tipărire, legătură de carte) dar și a codicologiei (cărțile de tip manuscris).

Exemplarele expuse aparțin literaturii religioase, însă altele, nu puține la număr, sunt de factură literară, istorică sau juridică (Legiuirea lui Caragea). Legăturile acestor lucrări manuscrise sunt elegante, atent lucrate.

Nu lipsesc din această expoziție așa numitele miscelane (texte de factură diversă, legate împreună), manuscrise diplomatice (sub formă de scrisori sau documente), cu o ornamentație originală, realizate de scribi ori copişti talentați.

Arta miniaturii se înfățișează la cote înalte, fiind reprezentată de desene sau picturi de mici dimensiuni, multe dintre ele în culori atractive, cu rolul de a înfrumuseța un manuscris (titlul, frontispiciul sau începutul de capitol sau de inițiale).

Elementele decorative prezente în multe exemplare expuse sunt de inspirație vegetală, altele au componente zoomorfe, într-o cromatică vie, redată prin culori pregnante (roșu, auriu, sau argintiu).

Decorarea frontispiciilor se axează pe diverse simboluri (sub formă de cruciulițe, potire, imagini schematice ale unor sfinți, dar mai ales chenare simetrice, de formă dreptunghiulară).

În ceea ce privește arta compoziției, aceste cărți sau manuscrise prezintă scene biblice, secvențe de război, scene de ceremonial regesc.

Această expoziție, etalând cărți tipărite de la mijlocul secolului al XVII-lea, până la 1830, se vrea totodată a fi și o mini-istorie a heraldicii românești, în evoluția și dezvoltarea sa. Lucrările emanele din cancelariile domnești excelează prin reprezentări ale stemei țării sau

CĂRȚI DE PATRIMONIUM, DIN TEZAUURUL MUZEULUI MUNICIPIULUI BUCUREȘTI

expuse iubitorilor de bibliofilie și nu numai

Tanța Tănăsescu / Uniunea Ziariștilor Profesioniști din România

orașului, iar în cazul celor de factură religioasă prin stema eparhiei respective.

Este demn de arătat faptul că stemele domnești apar nu doar pe frontispiciul unor documente, pe monede, clădiri sau lespezi funerare, ci și în partea introductivă a unor cărți. De multe ori, acestea sunt însoțite de stihuri (versuri) explicative ale componentelor heraldice din alcătuirea unor steme, precum și din elogierea unor fapte ale domnitorilor, care să scoată în evidență originea nobilă a familiei conducătoare. Prezența acestor semne heraldice semnifică în același timp recunoștința autorilor acestor artefacte pentru faptul că domnitorii (uneori ierarhii bisericii) au acordat nu numai sprijin tipografilor ci și înaltă protecție.

Amintind ideea stemelor eclesiastice trebuie să îl evocăm aici pe Daniil Andrean Panonianul (monah și apoi ierarh al Transilvaniei, traducătorul la 1652 al „*Îndreptării Legii*”) care scrie Versuri la Stema Metropolitană, de fapt o dedicație pentru Mitropolitul Ștefan al Țării Românești.

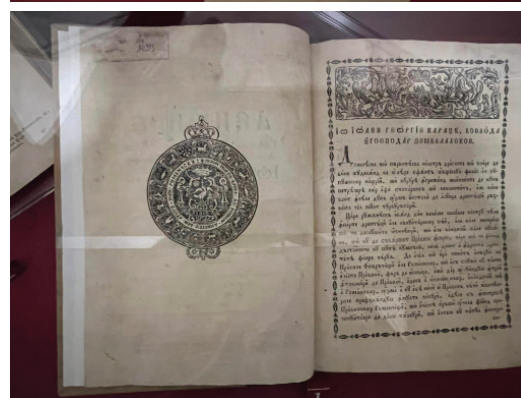
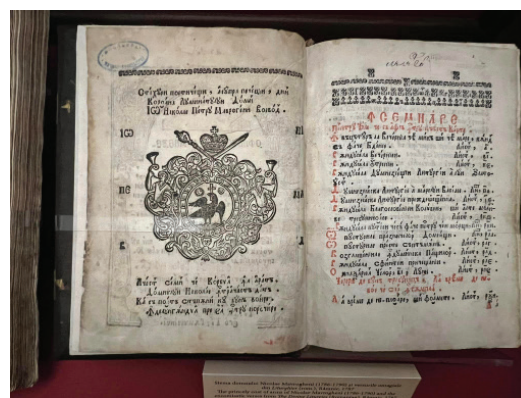
„Învățătur(ile) Athinei așa nu strălucescu,
Cum ceaste șase numărure aicea
izbândescu.

De la răsărit pân'la apus tuturor groaz(ă),
Și pre nici unul nu va lăsa fără de pază.
Cruc(ea) și cărja în duhovnicescul războiu
tare

Arhierieilor Hs. datu-le-au putear(e) mar(e).
Cu dânselle Creștinii la cer să-i ducă se-au
dat,

Șarpele să sfărăme putear(e) mare au luat.
Capasul, Pletistur(a), Gherdanul
podobeășt(e) capul

Cu umbrirea Duhului nevoiaș de ia vacul,
Mitra Semnul Tiarei vechilor Arhieriei,
Curat purtându-și mulți de muncă izbăvirei.
O, ȘTEFANE, Păstor Pravoslavie(i) dăruit,

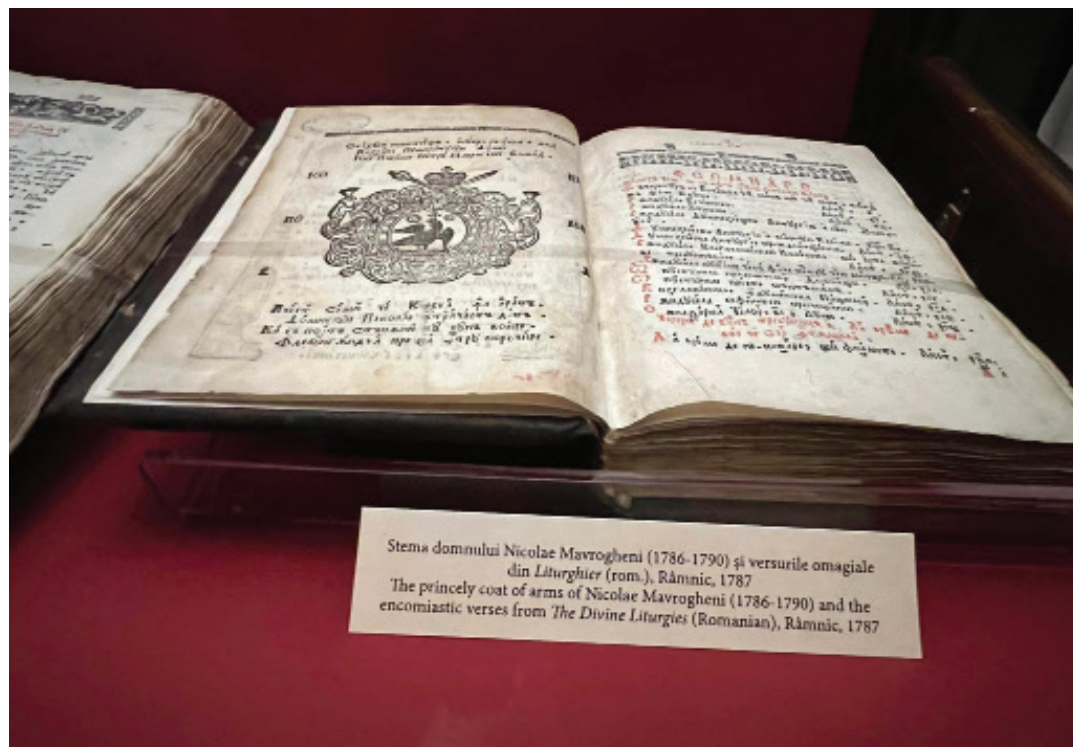
De Hristos noai paz(ă) tuturor hărăzit,
Doamne Isuse, păzeășt(e) în sfânta
Mitropolie

Pre al nostru Părinte și în veaci ce va să fie”.
1652

Stemele de stat, ale familiilor domnitoare sau cele eclesiastice, sunt importante de asemenea fiindcă pot elucida multe întrebări rămase fără răspuns cum sunt cele din sfera genealogiei sau de ordin heraldic.

De exemplu, atunci când nu se cunoaște anul realizării unei tipărituri, identificarea stemei poate elucida datarea manuscrisului sau a cărții respective.

De asemenea, faptul că pe o carte

Stema domnului Nicolae Mavrogheni (1786-1790) și versurile omagiale din Liturghier (rom.), Râmnic, 1787
The princely coat of arms of Nicolae Mavrogheni (1786-1790) and the encomiastic verses from The Divine Liturgies (Romanian), Râmnic, 1787

tipărită apar steme reunite ale Moldovei și Țării Românești, aceasta semnifică faptul că domnitorul s-a aflat atât pe scaunul de la Iași cât și pe cel de la București.

În sfârșit, monogramele ce apar pe anumite steme pot elucida chestiuni de filiație sau de apartenență a unui cap încoronat la o familie domnitoare sau alta.

După cum arată și titlul expoziției, pe lângă partea de grafică propriu-zisă, aceasta are rolul de a arăta modul în care erau proslăviți sau preamăriți domnitorii, prin intermediu unor texte versificate cu caracter dedicativ, ca o răsplată a rolului acestora de ocrotitori ai culturii, ai țiparului sau a religiei.

Prin urmare, la Palatul Suțu s-a vernisat o expoziție dedicată literaturii encomiastice (encomion – adică literatura în care se laudă peste măsură), mod în care elogiul supușilor capătă formă literară, versificată, de multe ori în manieră excesivă, apologetică.

Revenind la tema expoziției, amintim că Udriște Năsturel („La prealuminata stemă a milostivilor domni Basarabi”, în Molitvenicul de la Câmpulung, 1635 –originalul în limba

slavonă-) este primul autor care inaugurează asemenea creații literare, cu caracter de circumstanță, dedicate patronului tipăriturii.

Lui îi urmează Mitropolitul Varlaam, autorul unor „**Stihuri în stema domniei Moldovei**” cu care prefațează a sa „**Carte românească de învățătură**” (Iași -1643).

Devenind o modă, asemenea dedicații poetice, de natură encomiastică, apar în fruntea a numeroase tipărituri având ca autori pe grămăticul Nicola (Tetraevanghelul, 1645), Radu Greceanu (Biblia de la 1688), Antim Ivireanul (Psaltirea românească, 1694; Chipurile Vechiului și Noului Testament, 1709), D. Cantemir (Divanul sau gălceava înțeleptului cu lumea, 1698), Mihai Iștvanovici (Octoih, Râmnic, 1706).

Nicolae Milescu („**Stihuri la Dumnezaescul David**”), bucată lirică de factură encomiastică, scrisă probabil în perioada 1661-1665, debutează printr-o invocație din literatura clasică: „**Taci Orfeu, lapadă Ermis alăuta,...**” și se termină cu formula religioasă „**Lui Dumnezeu mărire**”.

Cărturar de talie europeană, Nicolaus

Olahus dedică o „**Elegie la mormântul lui Erasmus din Rotterdam**” încheiată astfel: „**Bun rămas eu pe veci îți doresc, o, ilustre Erasmus/Care de acum ai trecut printre bărbații cerești.**”

În aceeași categorie a literaturii encomiastice se înscriu și epitafurile (inscripții funerare în versuri sau proză, cuprinzând elogiul defunctului sau o sentință morală). Iată în continuare un exemplu de epitaf, avându-l ca autor pe Udriște Năsturel (1652), text aflat în tinda Bisericii Domnești din Târgoviște, fiind dedicat lui Mateiaș, fiului adoptiv al domnitorului Matei Basarab:

Epitaful lui Mateiaș Basarab

„**Aicea zac eu, Mathei, în cest pământ reace**

Pentru ce cu voi, cei vii, nu poci petreace. Cea ce-am fost oarecând de toți prea lăudat

Acum zac fără suflet cu lut împresurat.

Numai vă rog, greșitu, tot să mă iertați.

Acest mormânt întunecat, pururea să-l cercetați”.

După aceste începuturi, numeroși copiiști sau traducători anonimi din secolele XVII-XVIII vor urma calea versificărilor excesiv laudative.

Această manieră de a arăta un respect maxim ocrotitorilor culturii, a țiparului, este specifică nu doar celor din spița Basarabilor, ci și multor alți domnitori, fie ei Ghiculești, Mavrocordați, sau alți domnitori fanarioți: Racoviță, Callimachi, Ipsilanti, Muruzi etc

Obiceiul compunerii de „**versuri la stemă**”, născut pe la mijlocul secolului al XVIII, începe să pălească, să se banalizeze spre sfârșitul veacului al XVIII-lea, fiind înlocuit cu forme mai rafinate, mai sofisticate, de pildă acrostihuri, cronici rimate sau colinde.

Această expoziție se va încheia la 1 Decembrie 2024, fiind un prilej de a prezenta publicului existența unei bogate tradiții a țiparului românesc, exemplare rare și prețioase de cărți tipărite, precum și specimene iconografice de interes pentru cei ce studiază cu pasiune heraldica în această parte a continentului.

CULTURO

FESTIVAL DE LIBROS Y ARTES DE LOS RUMANOS DE TODAS PARTES

2 EDICIÓN

4-6 OCTUBRE 2024
MADRID, ESPAÑA

DEPARTAMENTUL PENTRU
ROMÂNII DE PREȚUTINDENI
Acest proiect este realizat cu sprijinul
Departamentului pentru Români la Prețutindeni

Mi-e dor să merg cu trenul. Nu aş putea spune de ce. Au trecut atâția ani de când nu am mai ascultat glasul roților de tren...

Acum, s-a ivit ocazia unui drum la București - și cum ultima dată când am fost am făcut aproape două ore cu mașina de la APACA până la ieșirea din Militari, moment în care mi-am propus să nu mai intru cu mașina în București -, îmi zic: iată prilejul de a călători cu trenul. Caut pe internet. De la Slatina, doar trei trenuri. Toată ziua, cât este ea de lungă. Îmi încerc norocul cu autocarele de linie. Același rezultat. „**Vezi pe Caracal**” zice soția. Caut. Da, de la Caracal sunt multe, așa mă hotărâsc să plec de acolo. „**Trenul interregio numărul 79 de la Curtici la București Nord are o întârziere de 12 minute. Ne cerem scuze.**” Aud asta exact în momentul în care pășesc pe peronul gării.

Un câine latră bezmetic, traversând la fel de bezmetic liniile de cale ferată din gara Caracal. Ceasul vechi, devenit celebru, încă funcționează. Este răcoare, doar 7 grade, deși am intrat în luna mai. Cerul începe să se lumineze ușor, lumini colorate precedând răsăritul. Pe peron, doar câțiva călători. Fiecare cu ale lui. Pentru că mi se face frig, intru în sala de așteptare în care este și casa de bilete. Casiera moțâie în spatele unui birou. Pe geamul mic, incredibil de mic al casieriei, stă lipit cu scoci un microfon. Nefuncțional. Doar bănuiesc asta pentru că mă înțeleg cu casiera aproape prin semne.

Iau primul bilet din viața mea cu reducere pentru pensionari. Un grup de copii cu bagaje. Multe bagaje. Se anunță un tren. Vine dinspre Craiova sau merge la Craiova, nu am înțeles prea bine. Oricum, nu se agită nimeni, așa că stau și eu liniștit. Apare un tren care merge la București. Nu urcă nimeni, nu coboară nimeni. Întreb o „**nașă**”. Aflu că este un tren privat, că pot urca dar trebuie să plătesc un alt bilet. Pleacă trenul privat și face loc celui la care am luat bilet. Linia 2. Cineva întreabă care este vagonul 454. Locul meu este în vagonul 424. Mi-l indică un controlor plictisit, sau doar obosit. Caut locul. Nu găsesc nicăieri numerotarea. Și alții caută și nu găsesc. În sfârșit, cineva ne dumirește. Sunt inscripționate, dar plăcuțele sunt așezate astfel încât să fie văzute doar privind de jos în sus. Am loc lângă geam dar accesul spre el este blocat

2024. Călător cu un tren CFR, după un sfert de secol și ceva.

Reportaj la viteză redusă

Valeru Ciurea

de o doamnă care doarme cu picioarele întinse până sub bancheta din fața ei. Nu vreau să o deranjez așa că renunț la locul meu și caut un altul. Controlorul îmi spune, zâmbind înțelegător, că pot sta pe bancheta de lângă ușă.

Mă așez lângă geamul prin care nu o să văd nimic, pentru că este mățuit. Mățuit, nu mat. Ușa, care este automată, se închide și se deschide din cinci în cinci secunde. Nu pentru că ar circula cineva ci așa, pur și simplu. Și este exact lângă mine. Sau eu lângă ea. Încerc să o conving să stea închisă dar nu reușesc. Mai încercă cineva. Același rezultat. Mai toată lumea din vagon doarme. În diverse poziții. Am uitat să spun: este un bou-vagon (oare de ce i se spune așa?). Ușa continuă să se închidă-deschidă încontinuu, la fel de ritmic. Dacă nu ar intra frig de afară, ar putea fi chiar adormitor ritmul ei. Mă ridic din nou, țin apăsat câteva secunde pe butonul de deschidere-închidere a ușii și reușesc să o fac să stea închisă. Mă așez, satisfăcut de realizarea mea. Ușa însă își reîncepe traseul ei dus-întors în ritmu-i deja consacrat.

Merg și o deranjez pe doamna care blochează accesul la locul pentru care am plătit. Mă așez pe locul meu de lângă geam. Țsta este mare și curat, se vede foarte bine prin el. Admir câmpia colorată care se așterne în fața ochilor mei, curgând leneș în urmă. Este relaxant. Încă mai vine frig prin ușa plimbăreață, dar este mai bine. Puțin frig la picioare. Cineva sforăie. Undeva, mai în spate, se aude brusc o manea. Toți întoarcem capul spre sursa zgomotului. Ne liniștim însă când ne dăm seama că este doar soneria de apel a unui telefon mobil la care răspunde vocea unui

bărbat trezit din somn. S-au trezit mai mulți dintre călători. Începe să se audă un murmur din ce în ce mai tare. Voci amestecate, de copii, mămici (bunicuțe?), bărbați. Controlorul întreabă din mers dacă s-au văzut biletele. Îi răspund că al meu da. Își aduce aminte și dă din mână. Pleacă. O mămică de copil înfofolit în haina ei îl întreabă pe controlor de ce este frig în vagon. Nici nu aud dacă îi răspunde.

Am ajuns la Roșiori. Este prima oprire de la Caracal încoace. Trenul merge încet. Este o porțiune cu probleme la linie. Îmi dau seama nu doar după viteza mică ci și după zgomotul roților. Oprim din nou. Halta Atârnați. Parcă este înghețată în timp. Un ceferist cu un steguleț, un câine, trei biciclete așezate într-un rastel, alte două rezemate ici-colo, două trotinete electrice, câteva cauciucuri uzate și niște fiare vechi împrăștiate pe terenul din jurul haltei. Staționăm așteptând semnalul de plecare. După mersul trenurilor, am mai avea vreo oră de mers. Ușa continuă să se deschidă-închidă. O aud. S-a așternut liniștea. Zăresc, printre copacii haltei, un camion roșu rămas cu bena ridicată, un autoturism, un ATV și o motocicleta. Stâlpul pe care stă atârnată lampa de iluminat parcă stă să se culce. Se aude șuieratul locomotivei și ne punem în mișcare. Șine și traverse dezafectate de cale ferată (multe!) stau aruncate pe lângă linia pe care circulă trenul nostru. Este ora de gustare. Am un sendviș în geantă dar îl țin pentru prânz. Doamna de lângă mine s-a trezit. Se miră de cum se târăște trenul. Vorbește cu doi tineri, un băiat și o fată, aflați în fața noastră. Crede că șinele pe care se târăște trenul nostru sunt

de când erau părinții ei copii. „Am mai dat și patru milioane” spune. „De unde până unde?” întreb. „De la Lugoj la Constanța. Dus-întors.” Și continuă. „Acolo m-am născut. Îmi place prea mult marea și de aia suport mizeria asta de tren. La toaletă este ceva de groază! Ați fost acolo?” Îi mărturisesc că nu. Și, acum, că mi-a spus, nici nu am s-o fac, chiar de-aș avea nevoie. „Mi s-a stricat mașina că altfel nu aș fi venit cu trenul. Și nu am găsit nici locuri la cușetă.”

S-a ridicat soarele și începe să încălzească prin geam. Prindem viteză. Închid ochii și îmi imaginez că mergem la vale. Îmi pare rău că nu am știut de trenul acela privat care a fost înaintea acestuia. Cred că altele ar fi fost condițiile de călătorie. Poate data viitoare. Sigur va fi și o dată viitoare pentru că îmi place să merg cu trenul și pentru că mai am tichete de reducere, ca pensionar. Conform mersului trenurilor am mai avea douăzeci și unul de minute până la București. Am încetinit din nou. Grâu, porumb, grâu, porumb, grâu... Iar am prins viteză, dar nu prea mare. Unii încă mai dorm. Alții sunt pe rețelele de socializare. Sună un telefon. Este un apel pe WhatsApp la care cea apelată răspunde și vorbește pe spiker. Tare. Ne-am oprit din nou. Am ajuns la Videle. De la vorbitoarele pe WhatsApp aflăm, toți cei din vagon, câte ceva legat de niște cheltuieli pentru o casă, despre ce și cât a mâncat nu știu cine... Îmi dau seama că este vorba despre un copil pentru că îl laudă că și-a spălat farfuria după ce a mâncat. Pornim din nou. În viteză. Un câmp cu sonde. În funcțiune. Și stâlpi de electricitate. Mulți. Foarte mulți. Împrăștiati pe un câmp întreg, cât vezi cu ochii. Și un păienjenis de cabluri electrice. Trece din nou controlorul. Doamna cu WhatsApp-ul îl admonestează pentru ușa care a stat mai mult deschisă decât închisă pe parcursul călătoriei. Omul ridică din umeri și trece fără să se oprească. Sună din nou telefonul care are ca sonerie o manea. Răspunde. Nici nu trebuie să mă întorc. Știu, după voce și accent cărei etniei aparține proprietara telefonului al cărei sunet de apel este o manea. S-a încălzit. Doar la genunchi mai simt ceva frig de la curentul creat de ușa deschis-închisă. O pădure urmată de un alt câmp. Ar fi trebuit că în urmă cu două minute să ajungem în Gara de Nord. Dar încă traversăm câmpii. Grâu, porumb, grâu... Un mărfar se odihnește pe o linie paralelă. Grâu. Cât vezi cu ochii. Că să mă amuz, mă gândesc că trenul ăsta circulă pe ora veche, cea neschimbată. Am intrat pe o porțiune de cale ferată modernizată că nu se mai aude țac-țac-ul obișnuit. Oare ne apropiem? Nu cred, pentru că nu se vede nimic la orizont. Am reintrat pe linia cu țac-țac. O altă haltă. „Grădinari” spune cineva. „Cât om mai ave?” „Abia ne-am obișnuit în tren!” glumește altcineva. Și iarăși stăm. Stăm. Stăm. Aș bea niște apă dar mi-e teamă să nu fiu nevoit să merg apoi la toaleta despre care povestea doamna de lângă mine. Stăm. Deschid Waze-ul. Zice că ar mai fi douăzeci și unul de kilometri. Avem deja douăzeci și două de minute întârziere. „Ce-are mă, draci pă ea, ușa asta?”. Încă stăm pe loc. Noroc cu soarele care ne încălzește. Deocamdată

în mod plăcut. „Când ajungem?” întrebă un copil. „Nu știu, mamă!”. Stăm. A trecut un tren. Acum probabil așteptăm să treacă altul, să se elibereze linia. E rău că este doar o linie, dar este bine că sunt totuși două șine pe linie. Eu glumesc, eu râd. În gând, desigur. Ura, ne-am pus (din nou!) în mișcare. Mergem încet, să putem admira peisajul. Pădure, câmp... Un pod peste un râu. O fi Ciorogârla? „Mai vrei cu trenul?” își întreabă o mămică din spate copilul, dar acesta nu răspunde. Poate că a dat din cap că nu. Sau poate că da. Nu știu, nu pot vedea în spate. Optzeci la sută dintre călători sunt cu telefoanele în mâini, navigând pe rețelele de socializare. Trecem pe lângă un viaduct al unei viitoare autostrăzi sau șosele de mare viteză. Noi am încetinit. Din nou. Avem patruzeci de minute întârziere. Până acum. Trecem prin halta Dragomirești. Aici nu oprim. Prindem viteză. „Sper să prindem legătura pe care o avem la unșpe jumate!” „Să ne dea banii înapoi!” glumește cineva. Sau nu glumește? „Cine să ni-i

dea?” „Ciolacu!”. Ura! Se vede orașul! Oricum, ți-ai da seama după mormanele de gunoaie aruncate la întâmplare de-a lungul căii ferate, prin lăstăriș și pe câmp. Accelerăm. Încetnim. Accelerăm. Încetnim. Îmi vine să merg la toaletă dar mă abțin. Sper să ajungem mai repede. A dispărut orașul. Nu se mai vede. Doar gunoaiele arată că totuși ne apropiem. Linii dezafectate, stații de betoane, clădiri care parcă stau să cadă... Apar primele blocuri. Periferie. Încă nu sunt mai multe linii. „Am plecat la zece, aseară. Acu' se fac douășpe ore de când am plecat.” Blocuri. Linii din ce în ce mai multe. Oamenii au început să se ridice. Își dau jos bagajele. Avem șizeci și două de minute întârziere. Și vor și fi alte câteva minute bune până, în sfârșit, vom ajunge în Gara de Nord.

Credeam că îmi place să merg cu trenul pe calea ferată românească. Gata, am ajuns. Pe viitor, mă mai gândesc!

Tel. 627 40 68 64

ABOGADO

Gabriel Radu Colegiado n° 124940

CIVIL - PENAL - LABORAL

EXTRANJERÍA

SERVICIOS DE CONSULTANTA JURIDICA, LABORALA, FISCALA, FAMILIE, DIVORT, CUSTODIE, CASATORIE RECUNOASTERE SENTINTE JUDECATORESTI

TODOS LOS TRAMITES PARA EXTRANJERIA

GESTIÓN PARA OBTENER EL PERMISO DE RESIDENCIA

TRAMITES PARA PERMISO DE TRABAJO Y NACIONALIDAD

TRAMITES HOMOLOGACION / CONVALIDACION ESTUDIOS

(Recunoastere Diplome Bacalaureat, Facultate, profesionale)

DOSARE DE CASATORIE SI PENSIE RO/ESP

TRADUCCIONES JURADAS (RUMANO)

DOCUMENTOS NOTARIALES (PROCURI, IMPUTERNICIRI, DECLARATII)

LEGALIZACION DE DOCUMENTOS

APOSTILLA DE LA HAYA

AGENCIA DE VIAJES - BILLETES DE AVION (RUMANIA y resto de Europa)

RECARGAS DE MÓVILES

FOTOCOPIAS

TRADUCTOR JURADO

GABRIEL RADU M.A.E.C AUT. 11180

Deși în străinătate, pentru alegerea reprezentanților României în Parlamentul European, au fost organizate 915 secții de votare (record de număr), prezența la vot a fost aproape la jumătate față de cea de la europarlamentarele din 26 mai 2019.

Republica Moldova, care a adunat peste 25% dintre voturile exprimate a ajutat PSD-PNL să obțină locul 1 în Diaspora. Doar 210.410 de voturi s-au exprimat în străinătate conform statisticii oficiale a AEP (Autorității Electorale Permanente). Clasamentul prezenței la vot pe țări este:

- Republica Moldova - 56.000 ;
- Marea Britanie - 31.000;
- Germania - 25.000;
- Italia - 24.000;
- Spania - 20.000;
- Belgia - 9.500;
- Franța - 9.400;
- Austria - 6.600;
- Olanda - 6.500;
- Danemarca - 2.900;
- Elveția - 2.800;
- Irlanda - 2.700;
- SUA - 2.700.

Se constată o creștere a numărului de voturi obținute în străinătate de PSD-PNL, evident ca rezultat al calităților de comunicator de care a dat dovadă Rareș Bogdan-Președinte PNL Diaspora. Nu putem să nu remarcăm și rezultatele bune (în contextul absenteismului prezenței la vot a românilor din străinătate) obținute de Partidul SOS România și de Alianța AUR.

Una dintre surprizele conturate în Diaspora este reprezentarea prin vot a noului partid SOS România, al Dianei Iovanovici Șoșoacă și a independentului Nicu Ștefănuță. Cu toate acestea, reprezentarea prin vot în străinătate a fost următoarea:

Alianța PSD-PNL- 21,35% (44.925 voturi);
Alianța Dreapta Unită - 16,34% (34.373 voturi),
AUR - 14,65% (30.830 voturi),
SOS România - 13,52% (28.457 voturi),
Reinnoim Proiectul

VOTUL ROMÂNILOR DIN STRĂINĂTATE LA ALEGERILE EUROPARLAMENTARE DIN 9 Iunie 2024

Titu SULTAN,
Specialist in drept constituțional și parlamentar

European al României (REPER) - 9,7% (20.418 voturi), candidat independent Nicu Ștefănuță - 5,90% (12.422 voturi), UDMR - 1,04% (2.186 voturi).

În Republica Moldova, (care reprezintă 25% din voturile românilor din străinătate la alegerile europarlamentare din 9 iunie 2024) au votat aprox. 50% cu PSD-PNL.

Așadar, absenteismul la votul din străinătate la alegerile europarlamentare se datorează în primul rând lipsei de încredere a românilor în factorul politic, a unei campanii de informare defectuoase în legătură cu ceea ce poate face pentru românii din diaspora un eurodeputat și în nu în ultimul rând a lipsei de soluții în legătură cu motivele care ar putea determina ca românii din străinătate să se întoarcă acasă.

În următoarea perioadă Coaliția PSD- PNL trebuie să adopte Hotărârea de Guvern prin care să se stabilească data alegerilor prezidențiale și calendarul electoral privind derularea acestora. Trebuie menționat faptul că potrivit dispozițiilor art. 5 din Legea nr. 370/2004 pentru alegerea Președintelui României data alegerilor prezidențiale și calendarul electoral sunt aduse la cunoștință publică cel mai târziu cu 75 de zile înainte de ziua votării, iar candidaturile (însoțite de cel puțin 200.000 de semnături) trebuie depuse la Biroul Electoral Central cel mai târziu cu 50 de zile înainte de data alegerilor. În mod evident, acest scenariu este posibil în măsura în care Coaliția de Guvernare PSD - PNL menține ideea desfășurării alegerilor prezidențiale în zilele de 15 septembrie (turul I de scrutin) și 29 septembrie (turul II de scrutin). Având în vedere aspectele negative determinate de timpul scurt avut la dispoziție, dar și de modul defectuos al activităților de strângere a semnăturilor pentru alegerile europarlamentare și locale din 9 iunie, consider că ar fi imperios necesar ca Guvernul (în concordanță cu dispozițiile art. 115 alin. 5 și 6 din Constituția României) să adopte o Ordonanță de Urgență prin care să fie modificată Legea nr. 370 /2004 pentru alegerea Președintelui României, modificare prin care să fie reduse semnăturile de la 200.000 la 100.000. Prin reducerea numărului de semnături, s-ar da posibilitatea competitorilor electorali să strângă în timp real semnăturile necesare ceea ce ar conduce la respectarea principiului egalității de șanse. Sunt discuții legate și de posibilitatea comasării în luna noiembrie a turului II al alegerilor prezidențiale cu cele parlamentare, dar probabilitățile sunt destul de reduse. La alegerile prezidențiale din noiembrie 2019, românii din străinătate au putut vota timp de 3 zile, s-au putut preînregistra pe portalul votstrainatate.ro și au putut vota prin

corespondență potrivit Legii nr. 288/2015. Au fost organizate 845 de secții de votare în străinătate, iar în turul II de scrutin au votat 970.000 de români în Diaspora. Având în vedere numărul mic de români din străinătate care s-au prezentat la urne, sper ca autoritățile cu atribuții în organizarea și desfășurarea alegerilor prezidențiale să găsească cele mai eficiente modalități legale în așa fel încât prezența la vot în Diaspora să fie mult mai mare.

Românii din străinătate pot vota pe baza următoarelor acte:

- cartea de identitate, cartea de identitate provizorie ;
- cartea electronică de identitate;
- buletinul de identitate ;
- pașaportul diplomatic, pașaportul diplomatic electronic ;
- pașaportul de serviciu, pașaportul de serviciu electronic;
- pașaportul simplu, pașaportul simplu temporar;
- pașaportul simplu electronic;
- în cazul elevilor din școlile militare, carnetul de serviciu militar.

Un rol deosebit de important în ceea ce privește corectitudinea desfășurării alegerilor îl are SIMPV-ul (Sistemul Informatic de Monitorizare a prezenței la vot și de prevenire a votului ilegal), deoarece facilitează verificarea îndeplinirii condițiilor prevăzute de lege pentru exercitarea dreptului de vot, semnalează tentativele de vot ilegal, facilitează exercitarea dreptului de vot, asigură unicitatea înscrierii în listele electorale și furnizează Biroului Electoral Central date statistice privind prezența la vot. De asemenea, SIMPV semnalează în timp real dacă persoana care se prezintă la secția de votare a votat la o altă secție, dacă este pusă sub interdicție printr-o hotărâre judecătorească definitivă la pierderea drepturilor electorale. La prezentarea actului de identitate la secția de votare, înainte de a vota, un operator de calculator, va introduce CNP - ul alegătorului într-o aplicație informatică sigură și protejată, în vederea asigurării unui proces electoral corect.

În concluzie se impune din partea autorităților cu atribuții în informarea românilor de pretutindeni în legătură cu organizarea și desfășurarea alegerilor din acest an să fie mult mai comunicative și mult mai active în așa fel încât prezența la vot să fie una mult mai mare.

Obstacolele creativității

modalitățile prin care demonstrăm deja creativitate, cum ar fi rezolvarea problemelor, adaptarea la provocări sau găsirea de alternative. Nu trebuie să fii artist pentru a fi creativ.

Recunoscându-ne temerile și făcând pași mici pentru a le depăși, ne putem revendica încrederea creativă și ne putem bucura de călătoria exprimării de sine.

Cu toții avem temeri când vine vorba de a ne exprima creativitatea:

Teama de eșec: Ni se spune adesea că învățarea se întâmplă prin practică, dar teama de eșec ne ține pe loc. Este important să ne amintim constant că greșelile fac parte din procesul creativ. Greșelile sunt oportunități de creștere și învățare.

Teama de necunoscut: Creativitatea implică aventurarea pe un teritoriu necunoscut. Incertitudinea trebuie îmbrățișată deoarece este locul în care inovația prosperă. Nu trebuie să lăsăm frica de necunoscut să ne înăbușe creativitatea.

Teama de a fi judecat/ă: Teama de critică sau ridicol poate împiedica creativitatea. Trebuie să acceptăm faptul că nu toată lumea ne va aprecia ideile, dar este în regulă. Important este ca exprimarea creativă să fie autentică.

Teama de a face primul pas: Începerea unui proiect creativ poate fi descurajantă. Dacă îl împărțim în pași mai mici și începem cu o acțiune simplă, impulsul va urma.

Teama de a pierde controlul: Creativitatea necesită vulnerabilitate și deschidere. Uneori, ne temem să pierdem controlul asupra ideilor sau rezultatelor noastre. În momentul în care ne acceptăm imperfecțiunea îi permitem creativității să curgă liber. Trebuie să avem încredere că procesul în sine are valoare.

Creativitatea este o parte naturală a ființei umane. Trebuie să o acceptăm, explorăm și să ne permitem să ne exprimăm ideile unice!

Frica de creativitate este un obstacol comun cu care se confruntă mulți oameni. În esență, creativitatea este o parte naturală a vieții și cu toții avem capacitatea de a o accesa. Unii oameni nu se văd pe ei înșiși ca fiind creativi, spunând adesea lucruri precum: "Nu am nici un pic de creativitate în mine". Cu toate acestea, creativitatea vine în diferite forme. Este important să luăm în considerare

*Camelia Potârniche
Partener LMI România*

Înscriere ATELIER "Cum să folosim IA în activitatea asociației?"

Vă invităm să participați la un atelier practic dedicat utilizării inteligenței artificiale (IA) în activitatea asociațiilor și organizațiilor non-profit. Acest atelier este conceput pentru a vă oferi cunoștințele și abilitățile necesare pentru a integra soluții bazate pe IA în activitățile și proiectele dumneavoastră.

Subiecte abordate:

- Introducere în inteligența artificială: concepte de bază
- Aplicații ale IA în sectorul non-profit
- Personalizarea comunicării cu membrii și beneficiarii
- Analiza datelor pentru luarea deciziilor informate
- Instrumente și resurse disponibile pentru asociații.

Pentru cine este acest atelier:

- o Reprezentanți ai asociațiilor și organizațiilor non-profit
- o Manageri de proiect
- o Coordonatori de voluntari
- o Oricine este interesat de îmbunătățirea activităților organizaționale prin tehnologie/

Vă așteptăm cu drag să descoperim împreună potențialul IA în activitatea asociațiilor
DUMINICA 30 Iunie de la 18.00 on line.

Federația Asociațiilor de
Români din Andalucia FARA

Cum să folosim IA în activitatea asociației?

Atelier desfășurat de
DRAGOȘ GEORGE STAN
Informatician
Tehnician superior informatică și comunicații

Duminica 30 iunie de la 18.00
Atelier ON LINE

PENTRU CONTACT:
fedrumanosandalucia@gmail.com

Novedades Laborales 2024

NOVEDADES LABORALES E INFORMACIÓN RELEVANTE PARA EL A O 2024

Asimismo, se mantendrá el derecho a esta reducción hasta que la persona cumpla 26 años, si antes de alcanzar los 23 años acreditara, además un grado de discapacidad igual o superior al 65%.

Las reducciones de jornada, constituyen un derecho individual de trabajadoras y trabajadores. No obstante, si dos o más personas trabajadoras de la misma empresa generasen este derecho por el mismo sujeto causante, el empresario podrá limitar su ejercicio simultáneo por razones fundadas y objetivas de funcionamiento de la empresa, debidamente motivadas por escrito, debiendo en tal caso ofrecer la empresa un plan alternativo que asegure el disfrute de ambas personas trabajadoras y que posibilite el ejercicio de los derechos de conciliación. En el ejercicio de este derecho se tendrá en cuenta el fomento de la corresponsabilidad entre mujeres y hombres y, asimismo, evitar la perpetuación de roles y estereotipos de género.

Algunas consideraciones sobre la reducción de jornada, del artículo 34.6 del Estatuto de los Trabajadores

Con carácter general la reducción de la jornada viene aparejada de una reducción del salario y de la cotización, en la misma proporción que la reducción de la jornada. La empresa siempre cotizar  teniendo

en cuenta la reducción de la jornada y salario, si bien, en virtud de la denominada prestación familiar en su modalidad contributiva, tendrán la consideración de períodos cotizados al 100% algunas situaciones de reducción de jornada que est n relacionadas con motivos familiares. En concreto:

a) En caso de reducción de jornada por cuidado de menor y por el cuidado directo de persona cónyuge o pareja de hecho, o un/ una familiar hasta segundo grado de consanguineidad y afinidad, incluido el familiar consanguineo de la pareja de hecho, o de una persona con discapacidad (en virtud del artículo 37.6 ET), durante los tres primeros años en tal situación se computará a la persona trabajadora las cotizaciones increment ndolas hasta el 100% de la cuantía que hubieran correspondido si se hubiera mantenido la jornada sin reducción. Ello, a los efectos de las citadas prestaciones de jubilación, incapacidad permanente, -- muerte o supervivencia y nacimiento y cuidado de un menor.

b) En caso de reducción de jornada por el ejercicio corresponsable de cuidado del lactante /Artículo 37.4 ET); así como por cuidado de menores afectados/as poro cáncer u otra enfermedad grave (Artículo 37.6 ET),

se computarán las cotizaciones increment ndolas hasta un 100%, a los efectos de las prestaciones antes citadas y también las de riesgo durante el embarazo, riesgo durante la lactancia natural e incapacidad temporal.

NUEVO PERMISO PARENTAL NO RETRIBUIDO CONFORME AL ARTÍCULO 48 BIS DEL ESTATUTO DE LOS TRABAJADORES

1. Las personas trabajadoras tendrán derecho a un permiso parental, para cuidado de hijo, hija o menor acogido por tiempo superior a un año, hasta el momento en que el menor cumpla ocho años. Este permiso, que tendrá una duración no superior a 8 semanas, continuas o discontinuas, podrá disfrutarse a tiempo completo, o en régimen de jornada a tiempo parcial conforme lo establecido reglamentariamente.

2. Este permiso constituye un derecho individual de las personas trabajadoras, hombres o mujeres, sin que pueda transferirse su ejercicio. La persona trabajadora deberá comunicar la fecha del inicio y fin de disfrute o, en su caso de los períodos de disfrute, debiendo comunicarlo a le empresa con diez días de antelación. En caso de que dos o más personas generasen este derecho por la misma persona, la empresa puede limitarlo, igual que ocurría con la reducción de jornada.

Algunas consideraciones sobre el permiso parental no retribuido.

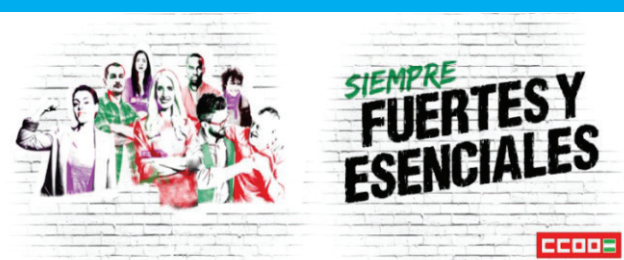
- Si cambias de empresa puedes pedirte otro, no hay nada que lo impida. En este permiso ni se cobra ni se cotiza, afectaría a las pagas extras, e incluso a las vacaciones.
- El disfrute se puede hacer por días, por semanas completas, o por cualquier otro lapso temporal de referencia igualmente válido, por ejemplo, por quincenas.
- Cuando el menor cumpla 8 años, ya no habría permiso parental, esto es, sería hasta los 7 años y 364 días, parece de "Perogrullo"
- No puede superar 8 semanas.

Unión Provincial CCOO Almería

Parteneri sociali al publicației "Români in Andaluc a"

Sindicatul Național "Forța Legii" - Sindicatul de partea Ta!

Azi, sunt cel mai fericit copil. Și e absolut sublim să mă pot numi copil, deși la rândul meu sunt mama a doi copii minunați, Darius și Daria. Eu sunt copilul mamei mele, Emilia, care încă este în viață și celebrez viața în toată splendoarea ei, pentru că azi, de 1 lunie, mai am cui spune mamă. Dacă în copilărie visam la jucării și la o ieșire în parc, azi, sunt atât de fericită pentru faptul că îmi pot striga încă mama.

Și spun asta cu sufletul deschis, pentru că în urmă cu câteva luni am fost pe punctul să o pierd. A fost diagnosticată cu cancer, după care cu metastaze osoase. Amarnic se mai înșală cel care crede că timpul este la îndemâna lui. Cu toate astea, lumina divină a reușit să îi pătrundă în suflet iar credința ei a vindecat-o.

De cele mai multe ori avem impresia că încă este timp suficient până la călătoria definitivă și că mai avem multe de făcut. Și totuși, viața fiecăruia dintre noi atârnă de un fir de ață. De aceea cred cu tărie că adevărata avere a unui om este binele pe care îl face în această lume și amintirile frumoase pe care le lasă în sufletele oamenilor. Recunoștința și compasiunea sunt cele mai nobile sentimente pentru că în ele se regăsește iubirea. Fericirea constă în simplitate. Văd imagini cu mine în copilărie, fetița care aduna flori de câmp și care se cățara prin toți pomii și mânca fructe. Fetița care căuta ciuperci cu bunica ei, care căuta fragi, mure și care găsea câte un izvor și se înfrupta din el. Cunoșteam la doar 5 ani o mulțime de plante medicinale și eram efectiv fascinată de tot ceea ce ne oferea natura. Eram fascinată să vad lanuri întregi de maci roșii, să vad culturile de grâu și de porumb, să vad oameni vrednici care își lucrau fiecare în parte, cu multă trudă, pământurile lor.

Bunicii mei, Lidia și Alexandru mă duceau cu ei de mică la câmp și vedeam oamenii mult mai fericiți decât acum. Între ei exista respect, o comunicare frumoasă, se ajutau reciproc. Erau absolut minunate acele momente în care mai multe vecine se adunau în curtea bunicii mele să facă pâine și cozonaci în cuptorul cu lemne, din curtea casei. La fel erau și momentele în care se adunau să facă silvoită (magiun de prune) sau când țeseau cu atâta măiestrie la război și fabricau țesături din lână, de o frumusețe de nedescris. Nu aveau timp nici de depresii, nici de a-i judeca pe alții și nici de invidii. Fiecare se mulțumea

DESPRE COPILĂRIE

Medana OPREA

cu puținul pe care îl avea. Mă consider privilegiată pentru faptul că am putut trăi toate astea. Rolul tatălui meu, Alexandru, a fost extrem de important în creșterea și în dezvoltarea mea. Pentru el eram cea mai frumoasă și cea mai inteligentă fetiță. Relația cu tatăl meu, m-a făcut să am încredere în mine și m-a făcut să fiu o femeie puternică, pentru că mereu m-a făcut să mă percep ca fiind cea mai bună. **“Medănuța”**, așa eram alintată de familie și am fost binecuvântată cu o copilărie fericită și echilibrată pentru că am fost iubită, răsfățată și tratată ca o **“mică prințesă”**.

Plimbările mele cu orele prin câmpul cu flori au fost mult mai valoroase decât tableta de azi care este pusă în mâinile copiilor ca să li se închidă gura. Am fost binecuvântată cu atâtea daruri și cu belșug, chiar și din punct de vedere material. Mă bucur de faptul că mi-am permis mereu lucruri valoroase, dar vă spun cu mână pe inimă că ele doar mi-au hrănit ego-ul, nu m-au făcut neapărat fericită. Când mă plimb cu cățeeii mei, când îi iau în brațe, atât pe ei, cât și pe copiii mei și pe nepoțelele mele, Andra și Medeea, mă simt cu adevărat bogată. Iar răsăriturile de soare sunt o adevărată încântare de când soțul meu, Alin Oprea este alături de mine și ne putem bucura de acest spectacol inedit. Apusul vieții vreau să mă surprindă alături de el și dacă acesta ar fi mâine, nu regret nimic. Eram în Tenerife, în luna de miere, când am surprins cel mai fascinat apus pe care îl văzusem vreodată, atât el cât și eu. Razele soarelui se reflectau în oceanul care părea nemărginit. Aveam senzația că nu mai există nimic altceva, înafară de cer și ocean. Atâta magie care în doar câteva minute a dispărut. Un moment atât de intens și de emoționat care m-a făcut să plâng pentru că

am realizat că exact așa este și viața omului, aici pe pământ, asemeni unui apus. Pe cât de frumoasă pe atât de scurtă. Așa că vreau să mă bucur de fiecare moment petrecut alături de cei dragi. Vreau să fac lucruri care să îmi încânte sufletul și să las copilul din mine să se manifeste la fel ca fetița de pe câmp, care emana doar iubire, fericire și inocență. Să ne păstrăm sufletele pure și să nu uităm că fericirea reală este în interiorul nostru. Sunt recunoscătoare pentru tot ceea ce trăiesc, pentru toate lecțiile pe care le-am învățat și pentru toate provocările prin care am trecut și cărora le-am găsit soluții. Azi, mă iubesc exact așa cum sunt, cu bune și cu rele, dar mai ales iubesc să iubesc tot ceea ce mă înconjoară. Sunt un adult cu suflet de copil și cred că acesta este de fapt secretul fericirii. Credința și optimismul dănuie în interiorul meu iar speranța mă călăuzește chiar și în momentele de cumpănă în care totul pare pierdut. Cred cu toată convingerea că atât timp cât suntem în viață, absolut orice este posibil și remedial, până și o boală irecuperabilă. Doar trecerea în neființă poate fi un obstacol în calea noastră. Să iubim, să iertăm și să ne bucurăm de viață. Viața, este darul divin pe care l-am primit cu toții și cea mai mare binecuvântare este să te poți bucura, să poți dăruia, să poți iubi. Așa că, să trecem prin viață cu zâmbetul pe buze și cu încrederea că totul este bine planificat de ghizii noștri care ne ghidează mereu pașii către lumina divină. Iubesc copilul din mine care m-a transformat în femeia de azi. În sclipiri de stele îmi căutam iubirea iar când am găsit-o l-am descoperit pe Dumnezeu. Dragii mei cititori, mă înclin cu recunoștință în fața voastră și vă transmit cele mai senine gânduri de iubire, de bine și de frumos.

Să fim copii pentru o eternitate.

ROMANIAN
UNITED
FOUNDATION

Prin **Via Transilvanica**, românii au un proiect strategic de țară pozitiv, optimist și transformator, care transcende generații, mandate și interese de moment, fiind în același timp un motor de dezvoltare socio-economică, turistică și culturală, precum și un vector de imagine al României în țara și în lume.

Doar cu sprijinul nostru, al românilor de pretutindeni, Via Transilvanica, acest "Camino de Putna" poate deveni pentru spiritualitatea ortodoxă și cultura tradițională românească ceea ce Camino de Santiago este pentru spiritualitatea catolică, sau Appalachian Trails este pentru moștenirea naturală a lumii.

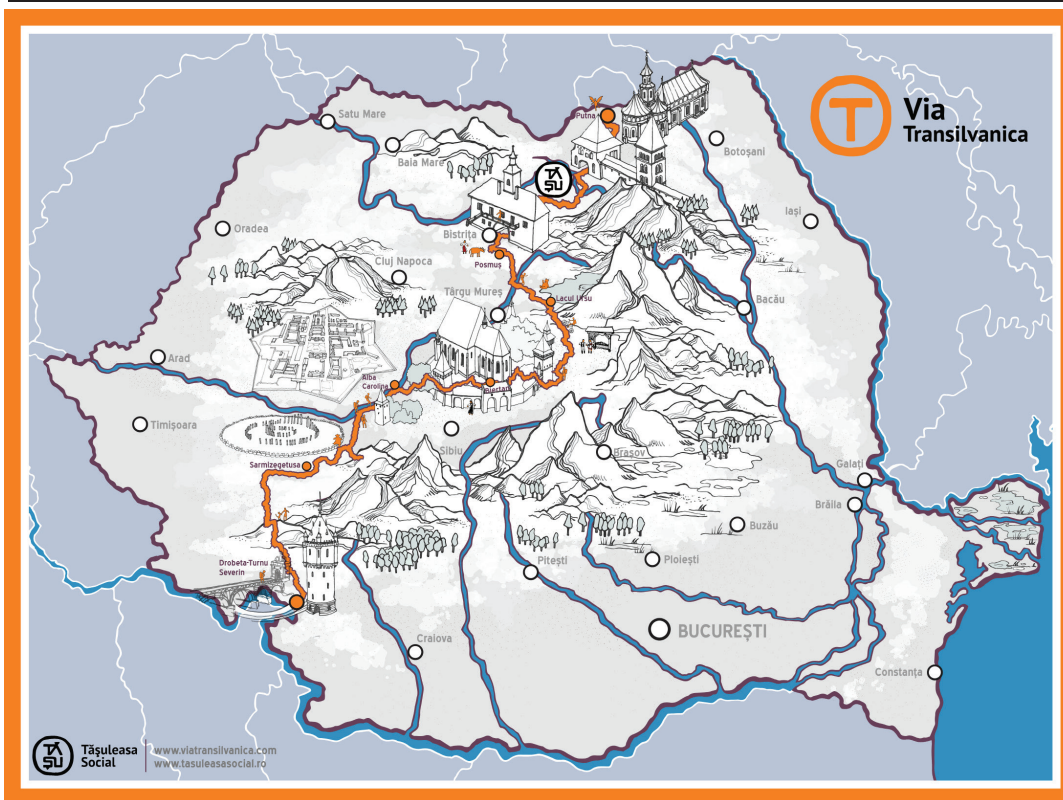
Romanian United Foundation (RUF) a intuit de la bun început acest potențial al Viei Transilvanica și i-a fost alături de-a lungul anilor.

RUF înseamnă astăzi o Diaspora Globală ce aduce împreună 100 de Founding Angels, peste 10.000 de membri activi și peste 40.000 de donatori, majoritatea etnici români din peste 60 de țări, rămânând în același timp cea mai performantă platformă de fundraising din Diaspora ce colectează peste 3 milioane de dolari, cu care a finanțat peste 70 de proiecte în România și în Diaspora: Via Transilvanica, Asociația Monumentum, Asociația Română de Dezbateri, Oratorie și Retorică (ARDOR), MagiCamp, Salvați Copiii, Teach for România, Fundația Regală Margareta a României, Dăruiește Viață.

În cadrul parteneriatului strategic cu proiectul Via Transilvanica, Gala RUF 2019 a reprezentat o primă strângere de fonduri

Drumul Care Unește... Diaspora

Diana Gini, Global Diaspora Development Director, Romanian United Foundation

majoră de 140.000 \$, sumă ce vorbește despre semnificația lui pentru mediul românesc din diaspora.

În 2021-2022, RUF a organizat turnee de promovare a proiectului și a filmului documentar despre Via Transilvanica în SUA, promovând turismul și coagulând din nou resurse financiare, iar în 2023 a coordonat sprijinul Diasporei internaționale pentru VT la Premiile Europa Nostra, VT câștigând cu un număr record de voturi Marele Premiu al Publicului.

Urmare acestui track-record de succes, RUF a inițiat în 2023 un program de colaborare și dotare a comunităților din Diaspora cu materiale de promovare VT - "Drumul care Unește", campanie cofinanțată de către Departamentul pentru Românii de Pretutindeni - DRP prin care s-au creat, produs și distribuit peste 50 de kituri de prezentare Via Transilvanica care astăzi oferă o imagine unitară, relevantă și de cea mai înaltă calitate în evenimentele locale la care participă comunitățile din Diaspora.

RUF a demonstrat și în această poveste alături de VT ca este un reprezentant și un partener responsabil și credibil al mediului asociativ al românilor de pretutindeni, participând activ la activități comune sau inițiative strategice. RUF va continua identificarea celor mai eficiente căi de a promova „Via Transilvanica, Drumul Care Unește... Diaspora” atât către autorități și lideri de opinie, cât și către publicul larg.

În 2024, vom continua să susținem participarea la evenimente și activități ce păstrează și promovează vizibilitatea valorilor culturale și a organizațiilor mediului asociativ al Diasporei, recunoscând rolul esențial al acestora ca punte de legătură inter-culturală.

Vă așteptăm alături de RUF și de Via

Transilvanica, cu invitații la călătorii de grup pe traseele VT sau cu sprijin în organizarea de evenimente locale în Diaspora, vizionări de filme, întâlniri virtuale, activități pentru copii și tineri, ori strângeri de fonduri care sunt atât de necesare acestui minunat proiect strategic de țară al României.

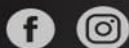
Mulțumim din inima tuturor prietenilor și ambasadurilor RUF și Via Transilvanica din întreaga lume, finanțatorilor și partenerilor noștri!

www.romanianunitedfund.org

Diana Gini a emigrat din Oradea, România în 2005. Deține un doctorat în psihologie muzicală, un master în interpretare pian și a condus o școală de muzică în Dallas. În 2022, s-a mutat la Madrid cu soțul și fiii ei. Diana este Director Global de Dezvoltare Diaspora Romana la Romanian United Foundation (RUF), care își propune să întărească diaspora românească și să creeze conexiuni durabile.

www.dvlogistica.com

643 063 263

COLETE LA DOMICILIU

FĂRĂ TAXE SUPLIMENTARE

SPANIA - ROMÂNIA
ȘI RETUR

SAT

COMUNĂ

ORAȘ

Tel. Spania

(0034) 643 063 263

(0034) 642 882 812

(0034) 642 882 805

infodvlogistica@gmail.com

facebook.com/dvlogistica

www.dvlogistica.com

Tel. România

(004) 0770 691 632

(004) 0778 354 838